

kerk aan de waterweg

MAGAZINE VAN DE ROOMS-KATHOLIEKE PAROCHIE DE GOEDE HERDER MAASSLUIS VLAARDINGEN SCHIEDAM • KERST 2016

Groeiend licht

Van de redactie

Groeiend licht, dat is het thema van dit nummer van *Kerk aan de Waterweg*.

Een hoopvol thema, want als ik de krant lees en om me heen kijk, dan overvalt me weleens een gevoel van pessimisme, het idee dat het eerder donkerder wordt dan licht. Graag wil ik het licht blijven behoeden, in mezelf en in mijn omgeving. Licht toevoegen - dat is het minste wat je toch kunt doen.

Wat is dan licht? Licht is het als mensen luisteren naar elkaar, niet meteen oordelen, zich echt verdiepen in situaties. Het werd licht in mij toen ik een paar dagen geleden in gesprek kwam met een Syrische vluchteling die nu ergens in Schiedam-Nieuwland woont en al zo goed Nederlands spreekt. Zij vertelde dat ze zo blij was met haar huis en met de tram waar we in zaten. Ze kwam uit Aleppo, waar ik ooit in 2004 nog op vakantie was, en

waar het nu zo onveilig is. Je zal daar in de koude winter moeten leven...

Licht word ik ook van een aantal artikelen in dit blad. Het optimisme en het vertrouwen van pater Avin, de zangkooren die zoveel licht kunnen schenken aan elkaar en aan de mensen in de kerken. Ik word blij van alle initiatieven die op stapel staan rond de kerst en van de boeiende bijeenkomsten die er waren in de Vredesweek.

Als u dit blad onder ogen krijgt, is de Advent net begonnen. Een tijd van waakzaamheid en geduldig wachten. Een tijd van uitkijken naar het licht van Kerstmis. Ik koop een Adventskaars en brand die kaars, iedere dag een stukje. De kaars wordt klein, het licht wordt groot... als we de geboorte vieren van Christus, licht dat alle duisternis overwint.

Veel leesplezier gewenst.

Lidwien Meijer

De volgende *Kerk aan de Waterweg* verschijnt eind februari. Kopij graag inleveren voor 23 januari 2017.

St. Jan de Doper-Visitatie

H.H. Jacobus en Martinus

Willibrord, Pax Christikerk

H.H. Andreas, Petrus en Paulus

Willibrord, H. Lucaskerk

H. Hart van Jezus

St. Liduina - OLV. Rozenkrans

Adressen
en telefoonnummers van de
kerken van parochie De Goede Herder ■

St. Jan de Doper-Visitatie, Mgr. Nolenslaan 99, 3119 EB
Schiedam, 010- 4735066 ■ **H. Hart van Jezus**, Rijnstraat 1, 3114
SP Schiedam, 010- 4268648 ■ **St. Liduina en O.L. Vrouw Rozenkrans**,
Singel 104, 3112 GS Schiedam, 010-4268228 ■ **H.H. Jacobus en Martinus**,
Kerkweg 53, 3124 KD Schiedam, 010-4709719 ■ **Willibrord, H. Lucaskerk**,
Hoogstraat 26, 3131 BN Vlaardingen, 010-4702679 ■ **Willibrord, Pax Christikerk**,
Reigerlaan 51, 3136 JJ Vlaardingen, 010-4741790 ■ **H.H. Andreas, Petrus en Paulus**,
Andreasplein 1, 3144 PL Maassluis, 010-5912080

Het pastoraal team van parochie De Goede Herder bestaat uit: Charles Duynstee (pr),
Henri Egging (pr), Kees Koeleman (pw) en Avin Kunnekkadan (pr). Het team is te bereiken
via Elly Barendregt, medewerker pastoraal team, T: 06-31 99 09 59 of
E: e.barendregt@goedeherderparochie.nl. Het bestuur van de parochie is te
bereiken via secretaris, E: secretaris@goedeherderparochie.nl.

Inhoud Kerk aan de Waterweg

COLOFON

Kerk aan de Waterweg is een uitgave van de parochie De Goede Herder in Maassluis, Vlaardingen en Schiedam en verschijnt in 2016 vier keer. Het blad wordt gratis thuisbezorgd bij parochianen. Een postabbonnement is mogelijk voor 20 euro per jaar.

Redactie: Elly Barendregt, Marlène van Geffen en Kees Koeleman.
Redactieadres: Singel 104, 3112 GS Schiedam
T: 06-54797022
E: redactie@goedeherderparochie.nl

Eindredactie: Lidwien Meijer en Marianne Soors

Aan dit nummer werkten verder mee: pastor Charles Duynstee, Frank Kazenbroot, ds. Gert Kwakkel, Gerarda Havermans-van Mourik, Frans de Jong, Jolanda Konings, Wim van der Steen, Pieter van Houten, Ted van der Geest, Janny Bergmans, Riek Wouters, Ria Ouwkerk, Jan Peeters, Angela-Maduro Zwaard, Guus Fröberg

Vormgeving: Pieter van Schouwenburg, Den Haag

Fotografie: Mary Brokken, Clemens Lammers, Herman Gaarman, Tim Frieke, Elly Barendregt

Drukkerij: Halewijn, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen

Overnemen: Artikelen uit *Kerk aan de Waterweg* mogen met bronvermelding, vrij worden overgenomen. Illustraties en foto's mogen alleen worden gebruikt als vooraf toestemming is verleend door de redactie.

p 5

Pastor Avin Kunnekkadan zit vol plannen voor een nieuwe lente in de kerk. Hij spreekt over zijn idealen, tegenslagen en allerlei nieuwe mogelijkheden.

p 12

Er werd gewandeld, gevierd en met elkaar gesproken. Er waren mooie bijdragen van kinderen. 'Vrede verbindt', het gebeurde in september in Schiedam en Vlaardingen.

p 15

Geloofsverdieping. Allerlei activiteiten worden aangekondigd. Ook blikken we terug op een paar geslaagde bijeenkomsten, zoals de mooie avond met verhalen van Nico ter Linden.

p 26

In het museum te Maassluis komt een tentoonstelling van kerststallen. In Vlaardingen is er weer het kerstbuffet op tweede kerstdag. Genoeg om naar uit te kijken in december.

p 28

Het gemengd koor Liriko, van de Pax Christikerk bestaat al heel wat jaren. Onlangs ontving het koor een 'opfriscursus', om de zangkwaliteit te verbeteren. Dirigent Roel Mooren komt ook aan het woord.

Het licht is uitgezaaid

door pastor Charles Duynstee

Als alles duister is, ontsteek dan een lichtend vuur, dat nooit meer dooft...’ Dit lied wordt vaak gezongen in onze kerken. Vaak kan een lied heel goed weergeven wat je in je binnenste voelt. Het is niet gemakkelijk om je sombere, duistere gedachten onder woorden te brengen. In deze tijd heb ik soms de behoefte om geen krant te lezen. Alle onheilspellende berichten over gebeurtenissen waarin de mensen elkaar ‘het licht’ niet in de ogen gunnen...

In plaats van de krant te lezen, mediteer ik vaak over het lied:

‘Licht dat ons aanstoot in de morgen, voortijdig licht waarin wij staan, koud, één voor één, en ongeborgen, licht overdek mij, vuur mij aan.’

Mijn gedachten gaan dan ook naar de eerste bladzijde van de Bijbel, naar de eerste verzen van Genesis. En het eerste woord dat God sprak, toen de aarde woest en leeg was, en er een diepe duisternis lag. ‘Er moet licht zijn!’ God sprak dat woord en de wereld vloaide eruit voort. Licht, land en zee, dag en nacht, en alles wat is. Het was goed, precies zoals het zijn moest, God was er blij mee. Het mooiste van alles waren wij: jij en ik. Er viel al snel een schaduw over de aarde toen de mens het woord ‘trouw’ niet begrepen leek te hebben. En tóch, elke dag stoot het licht ons aan in de morgen.

Hoe kun je dat licht ook in je binnenste voelen?

‘Licht, kind in mij, kijk uit mijn ogen of ergens al de wereld daagt waar mensen waardig leven mogen en elk zijn naam in vrede draagt.’

Een ieder heeft wel momenten in zijn leven mogen ervaren dat het licht werd in de duisternis. En deze momenten blijven gegrift in je

geheugen, die vergeet je nooit meer. Het geef je houvast op andere duistere momenten in je verdere bestaan.

Voor mezelf is dat een gebeurtenis die mij op twaalfjarige leeftijd overkwam. Ik zat in de brugklas in Maastricht. Voetbal bepaalde mijn leven. Dat was een soort vlucht voor mijn eenzaamheid en mijn verdriet. Maar het kerstrapport kwam er aan, met een onvoldoende voor geschiedenis. Natuurlijk was ik zeer bang voor de reactie van mijn vader. Zijn enige woorden tot mij waren: “Morgen gaan we gezellig naar Luik!” Wat mij steeds geraakt heeft is, dat ik als mens gezien werd en niet als een cijfer! En uiteindelijk werd het weer licht in mijn binnenste.

Hopelijk kan een ieder zo’n moment in zijn leven vasthouden, om zo in duistere momenten toch te blijven vertrouwen, te blijven hopen dat het toch weer licht wordt.

Sytse de Vries verwoordt het mooi in het bijgaande gedicht: ‘Het Licht is uitgezaaid’.

Een Zalig Kerstfeest! 🎄

*Voetbal was
een vlucht
uit mijn
eenzaamheid
en verdriet*

*Het Licht is uitgezaaid, dit stralend Woord van den beginne;
een ster geboren, die ons wijst waar God zich hier laat vinden.
Dit Licht zal als een lopend vuur de nacht voor altijd overwinnen.*

*Het Licht is uitgezaaid en niet door weer en wind te doven.
Hoe diep het donker ook, wij zullen in zijn kracht geloven.
Want ook de langste nachten gloeit dit Licht, als Morgenster te boven.*

*Het Licht is uitgezaaid in ons, opdat wij zullen stralen.
In onze liefde wil het zich in duizendvoud herhalen.
Maak ons tot sterren in de nacht, voor al wie met ons adem halen.*

Sytse de Vries

Pater Avin Kunnekkadan heeft vertrouwen in de toekomst

“Wij gaan door met de missie”

Toen de Indiase pater Avin Kunnekkadan overste werd van de Nederlandse SVD, was hij erg blij dat deze congregatie besloten had om door te gaan met de missie en niet het licht uit te doen. “Wij gaan door met de missie en de nieuwe lente in onze provincie!”

door Jan Peeters, Wim van der Steen

Het enthousiaste mailtje van pater Avin (55) met de vraag om aandacht voor de SVD-missie in Nederland prikkelt de nieuwsgierigheid. “Een nieuwe lente een nieuw begin”, was het thema dat de Provinciale Raad van de SVD had gekozen voor de SVD-provinciedag 2016.

Deze lente is in feite al lang geleden begonnen. Meer dan dertig jaar geleden ontstond een visie over de toekomst van missionaire presentie van de SVD in Nederland. Dat was in de tijd toen pater Verschuur provinciaal was. Om die nieuwe visie waar te maken,

begon hij Nederlandse en buitenlandse missionarissen naar Nederland te halen. Met hen zette hij nieuwe, missionaire gemeenschappen op, zoals Nieuwegein en Hircos (Schilderswijk, Den Haag). Montenau, een contemplatieve gemeenschap in de Ardennen, was een grote steun voor dit beleid. Pater Verschuurs opvolgers, Kees Maas en Bert Wooning, zetten deze koers voort, en vanuit de medebroeders, de Europese zone en ook het generalaat kwam door de jaren heen eveneens veel steun voor deze nieuwe lente.

“Ik waardeer mijn medebroeders en voorgangers voor hun visie en harde werk”, zegt pater Avin. “Niemand mag vergeten dat de huidige ontwikkelingen door die gemeenschappelijke inzet mogelijk werden. Met alle toewijding zal ik proberen om de visie en missie van mijn voorgangers door te zetten. Met alle passie die ik in me heb, zal ik deze verder laten evolueren.”

Giframp

Een luchtfietser is hij niet. Daarvoor is hij met zijn achtergrond als *business manager* te zakelijk ingesteld. Pater Kunnekkadan is afkomstig uit de Zuid-Indiase deelstaat Kerala en behoort tot de zogenaamde ‘Thomaschristenen’, de Kerk die volgens de overlevering door de apostel Thomas zelf is gesticht. Hij groeide op in Kalady, vlakbij het heiligdom dat

aan de apostel is gewijd. Hij droomde ervan een groot bedrijf op te zetten en daarmee talloze mensen van werk te voorzien.

In 1987 was hij getuige van de enorme giframp in Bhopal, waar duizenden mensen het leven lieten toen een gaswolk ontsnapte. De broosheid van het leven en te zien dat religieuzen een actieve rol speelden in de hulpverlening, brachten Avin tot een drastische koerswijziging. Na rijp beraad besloot hij in te treden bij de missiepaters van het Goddelijk Woord (SVD) en hij werd in 1992 priester gewijd.

Maar tot zijn grote teleurstelling kreeg hij geen parochie toegewezen, maar een plaats waar helemaal geen katholieken waren. “Ik ben toen begonnen met Engelse les aan te bieden aan studenten in de buurt om zo contact te leggen. Rond het hindoe-feest van Diwali, het feest van licht, heb ik een bijeenkomst georganiseerd waarbij een hindoe-priester, een pandit, uitlegde wat het feest voor hen betekent. Voor de driehonderd aanwezigen heb ik verteld wat het Licht voor ons betekent.” Vervolgens kwam het Kerstfeest en nodigde hij mensen uit voor een bezoek aan de kerststal. Die namen naar gebruik geschenkjes mee in de vorm van bloemen en lekkernijen,

die ze echter niet bij het kind in de kribbe, maar bij de os neerlegden, tot ontzetting van Avins collega-priester. Maar toen Avin het Kerstverhaal had verteld, en de betekenis van het Christuskind, pakten de aanwezigen hun geschenkjes op en legden die rond de kribbe. Daarmee verdween ook de ontzetting van Avins collega-priester.

Studentenpastor

Het zijn deze ervaringen die pater Avin vertrouwen geven in zijn vaardigheid als missionaris.

Na afronding van zijn studie en promotie ging Avin werken als directeur in een interreligieus dialoogcentrum in India. Daar kreeg hij een uitnodiging om eens te komen kijken in de Haagse Schilderswijk en te komen werken in de interculturele missionaire gemeenschap Hircos. Op verzoek van de congregatie komt hij in 2005 naar Nederland, waar al enige andere confraters aan het werk zijn. In eerste instantie waren de indrukken van Avin minder positief. Daar speelde ook de taal een rol bij. Avin besloot op enig moment om zijn missie in Nederland nog drie jaar een kans te geven. “Als het dan nog niet lukt, dan schud

Vooral de taal vond hij erg moeilijk

ik, in Bijbelse taal, het stof van mijn voeten.” was zijn instelling. Vooral de taal vond hij erg moeilijk.

Na twee jaar in Nederland nam Avin de beslissing om te vertrekken. Zijn toenmalige overste Kees Maas echter vroeg hem dringend om te blijven en een extra taalcursus te volgen. “Het besluit om te blijven was niet gemakkelijk, maar met de steun van Kees Maas heb ik toch besloten te blijven.” aldus Avin. Hij kreeg een benoeming als studentenpastor en met het grote aantal buitenlandse studenten had hij een mooie en drukke tijd.

Begin 2016 is Avin als eerste buitenlandse medebroeder gekozen tot Provinciaal van de SVD-provincie Nederland België. Als zijn grootste taak ziet hij de verdere uitbouw van de interculturele missionaire gemeenschappen. Gelukkig doet hij dat niet alleen, maar samen met de Provinciale Raad en de brede kennis en ervaring van zijn medebroeders. In 2017, bijvoorbeeld, zal een nieuwe SVD gemeenschap worden geopend in Breda Noord. Het is de eerste SVD-parochie.

Geen revolutie

Avin is, naast zijn taak als provinciaal overste,

ook parttime teamlid van de Goede Herderparochie, die Schiedam, Maassluis en Vlaardingen omvat. Dit wil hij graag blijven doen om betrokken te blijven bij de lokale kerken, het missionaire werk en de problemen die daarbij komen kijken. Tevens zijn deze contacten goed voor Avins ontwikkeling en inburgering in Nederland.

Het motto van de Provinciedag 2016 is langzaam het motto van Avin geworden: ‘Een nieuwe lente, een nieuw begin’. “Het is geen revolutie, niets spectaculairs. Het is een evolutie, al eerder in gang gezet. Wij mogen het voortzetten en de mensen laten weten dat wij er voor hen zijn. Daarom ook willen we dicht bij hen zijn. Als mensen vragen of ideeën hebben, kunnen ze altijd contact met ons opnemen. Zowel de mensen die hulp nodig hebben als de mensen die ons willen helpen ons ideaal te verwezenlijken. Zo kunnen we samen er voor zorgen dat Gods plan doorgaat.”

Dit artikel is gebaseerd op een interview met pater Avin Kunnekkadan van Jan Peeters, in het Katholiek Nieuwsblad van 16 september jl. Bewerking: Wim van der Steen.

DIT RAAKT ME...

Leonard Cohen

Al vanaf zijn vijftiende, luistert Frank Kazenbroot naar de liederen van Leonard Cohen.

Het raakt mij diep als ik Leonard Cohen het lied 'You got me singing' hoor zingen. Hij heeft dit lied geschreven en gezongen toen hij de tachtig jaar al gepasseerd was. Ik hoor zijn leven erin terug en het lied raakt ook mijn leven. Sinds een medescholier in 1975 een paar liederen van Leonard Cohen op de gitaar speelde, ben ik altijd blijven luisteren naar de liederen van Cohen. Zijn teksten en muziek gaan al een heel leven met mij mee. De liedteksten gaan vaak over het verlangen naar liefde en geven ruimte aan de diepste zielenroerselen. Vooral krijgen de pijn, het gemis en de treurnis een plek in zijn liederen. Zijn sombere mannenstem wordt gelukkig altijd omringd met heldere en troostende vrouwenstemmen.

Ik vind in dit lied mijn eigen ziel terug die beseft dat God degene is die me doet zingen. Ook al laat Cohen zelf open wie hij met *You* bedoelt. Het dagelijkse slechte nieuws, de milieuvervuiling, en andere dreigingen in deze wereld kunnen mijn stem die God toezingt niet tot zwijgen brengen. Bij God kan ik mijn toevlucht zoeken als ik het niet meer weet, God laat mij zingen juist op de momenten waarop alles me uit handen valt. Net zoals de gevangene in het lied, die in zijn cel blijft zingen tegen de wanhoop op. Net als de generaties vóór mij, die

bleven zingen ook al verkeerden zij in de meest beroerde omstandigheden. Cohen blijft zijn prachtige lied 'Hallelujah' zingen als het er somber voor hem en voor de wereld uitziet. En ik zing Hallelujah met hem mee. God geeft mij de kracht om altijd door te gaan met zingen. In dit lied speelt de viool zo mooi met de melodie mee. Heel troostend. 🙏

YOU GOT ME SINGING

*You got me singing
Even tho' the news is bad
You got me singing
The only song I ever had
You got me singing
Ever since the river died
You got me thinking
Of the places we could hide
You got me singing
Even though the world is gone
You got me thinking
I'd like to carry on
You got me singing
Even tho' it all looks grim
You got me singing
The Hallelujah hymn
You got me singing
like a prisoner in a jail
You got me singing
Like my pardon's in the mail
You got me wishing
Our little love would last
You got me thinking
like those people of the past*

U GAF ME EEN LIED

*U liet me zingen, ook toen ik slecht
nieuws hoorde.
U liet me steeds dat ene lied zingen.
U gaf me een lied toen er geen leven
meer in de rivier was.
U wees me op de plaatsen waar we
onze toevlucht zouden kunnen
zoeken.
U liet me zingen, ook toen de wereld
verging.
U gaf me de gedachte: ondanks alles
wil ik verder leven.
U doet me zingen, ook al ziet het er
somber voor me uit.
U liet me het lied zingen: Hallelujah.
U gaf me de kracht om te blijven
zingen zoals een gevangene in zijn
cel.
U liet me zingen: vergeef alstublieft
mijn fouten.
U gaf mij de hoop dat onze liefde, hoe
klein ook, zal standhouden.
U schonk mij het gedachtegoed van
vorige generaties.*

(Leonard Cohen/Patrick Leonard)

In de rubriek 'Dit raakt me' vertellen parochianen over wat hen raakt (muziek, beeldende kunst, foto's, een gedicht... enzovoort). Bijdragen (maximaal 600 woorden) kunt u sturen naar redactie@goedeherderparochie.nl

Verbondenheid in ontmoetingshuis

Pastoor ontmoet Engel – bij de Buren van Oost

Bewoners van Schiedam-Oost zullen de 'pipowagen' aan de Ohmstraat misschien wel gezien hebben: een vrolijk gekleurde bouwvakkerskeet, met manden vol bloemen aan de veranda. Maar wat doet die wagen daar? Deze zomer gingen pastoor Duynstee en Gerarda Havermans op onderzoek uit.

Op een zomerse vrijdagochtend schoven we aan bij Mary Brokken, de initiatiefneemster en oprichter van Stichting De Buren van Oost. We werden hartelijk ontvangen, met koffie en heerlijke appeltaart, en we raakten in gesprek met Mary en met andere vrijwilligers en bezoekers. Mary vertelde dat het doel van De Buren van Oost is, om

de bewoners van Schiedam-Oost met elkaar te verbinden en vanuit onderlinge betrokkenheid te proberen problemen in de wijk aan te pakken, zoals zwerfafval, en veiligheid. “Als je weet wie je burens zijn en wat er leeft in de buurt, voel je vanzelf meer verbondenheid en daarbij verantwoordelijkheid voor je leefomgeving.”

Om die verbondenheid tot stand te brengen, organiseren De Buren van Oost verschillende activiteiten. Zo is er dagelijks vrije inloop. Verder houdt op maandag het Wijkondersteuningsteam (WOT) spreekuur. Op maandag is er ook de 'Buurthap'; vanaf 17.00 uur kan iedereen aanschuiven voor een lekkere en gezellige maaltijd, waarvoor een kleine bijdrage wordt gevraagd. Op vrijdagochtend is er koffie met zelfgebakken appeltaart en op donderdagavond wordt er dikwijls gedart. Op woensdagmiddag zijn er van 13.00 tot 16.00 u kinderactiviteiten. Een afwisselend programma, en nieuwe initiatieven zijn altijd welkom, net als nieuwe vrijwilligers!

Ik ben Engel

Inmiddels is pastoor Duynstee een regelmatige bezoeker van De Buren van Oost. Hij vindt het belangrijk dat onze basiliëk, de *Parel van Oost*, betrokken is bij het wel en wee in de wijk. “Ons geloof kan geen gestalte krijgen zonder groei in relaties. Door onderlinge communicatie kunnen we groeien in onze relatie met God,” zo zegt hij. En hoe zit het nou met die ontmoeting tussen de pastoor en de Engel?

Toen pastoor Duynstee een keer aanschoof bij de buurthap, at daar ook iemand mee met de voornaam Engel. Dus bij het voorstellen klonk: “Goedendag, ik ben de pastoor.” “Goedendag, ik ben Engel.” Pastoor Duynstee was sprakeloos. Hij dacht dat hij voor de gek werd gehouden. Maar gelukkig hervond hij zichzelf net op tijd en voelde van binnen de 'Buurkracht'. Zoals een poster van *Loesje* zegt: 'De gezelligheid van de buurt is al een energiecentrale op zichzelf.'

De Buren van Oost staan dus voor een fijn kopje koffie, een goed gesprek over wat u bezighoudt in de wijk, een lekkere maaltijd, of gewoon... voor gezelligheid! ☺

Gerarda Havermans – van Mourik

(namens pastoraatsgroep Liduinabasiliëk)

De Buren van Oost zijn te vinden in de 'pipowagen' aan de Ohmstraat in Schiedam, naast Marconihove. Er is vrije inloop van maandag t/m vrijdag, van 9.00 tot 16.00 u. In de wintermaanden is de buurthap in de Sint Janschool, van Swindensingel 66, Schiedam, en de buurtkoffie is dan verplaatst naar logopediepraktijk Het Klankbord, Swammerdamsingel 7-a, Schiedam. Kijk voor nadere informatie op de website: <http://deburenvanooost.jimdo.com/>, of neem een kijkje op een van de facebookpagina's: De burens van Oost platform of: Stichting De Buren van Oost.

Ds. Gert Kwakkel blikt terug op vijf Schiedamse jaren

Denkend aan oecumenisch Schiedam...

Dan zie ik... ja wat zie ik dan? Ds. Gert Kwakkel ziet beelden van Liduina, ontmoetingen met RK collega's, de Jacobuskerk...

door Gert Kwakkel

Denkend aan oecumenisch Schiedam zie ik in de eerste plaats weer die graffiti afbeelding van Liduina onder de brug bij het station, toen we de eerste keer dat we hier kwamen wat door stad reden. Ik zie ook de kinderen tijdens de Liduina-viering in de Gorzen, geleid door Lidwien Meijer, met die prachtige liederen; ik zie de Liduina-dienst in de basiliek met alle 'roomse' toeters en bellen, en die andere kerk, de Grote Kerk, ook nauw met Liduina verbonden.

Voor ons reist zij altijd met ons mee, omdat van deze enige Nederlandse vrouwelijke heilige gezegd wordt dat zij misschien wel de ziekte m.s. heeft gehad, zoals mijn wederhelft. Ik zie, kijkend over mijn bureau heen, de stapels boeken en de kopie van Liduina de musical. Liduina verbindt ons, en niet alleen vanwege alle feestelijkheden in haar herdenkingsjaar. Voor protestants Schiedam zou zij een bron van inspiratie kunnen zijn voor velen, misschien niet in haar lijdzaamheid, maar om haar kracht en innig geloof.

Stijlvol

Afdalend in mijn geheugen zie ik nog

meer: de inspirerende ontmoetingen op basisschool de Vlinder, scholen en kerken samen zoekend naar verbinding en mogelijkheid. Ik denk terug aan een teamavond over identiteit met Kees Koeleman. En denkend aan Kees, bescheiden, bevlogen, één met zijn scooter, zie ik meteen ook Charles opdoemen, in zijn Golf, oorkleppen op vanwege de kou, maar ook stijlvol en spiritueel bij de gezamenlijke vieringen. Tijdens de vijf jaar dat ik namens de Ark predikant

Jezus met open armen in de tuin

was, kwamen die diensten óók in de Dorpskerk. Overal in Nederland nemen die gezamenlijke diensten af is mijn indruk, maar niet in Schiedam! Een eer om hier, samen met heel open en vriendelijke, zeer betrokken en zeer gewaardeerde collega's, gemeente van Christus te mogen zijn!

Jacobus

Denken aan oecumenisch Schiedam zie ik ook al die vrijwilligers die al pratend en mailend en samen maaltijden voorbereidend, liturgieboekjes knutselend, liederen afstemmend, elkaar herkennen en vinden. Ook zich ergerend aan structuren die in de weg zitten, maar desondanks of misschien wel juist daardoor, energiek bezig om samen te vieren en te leren en te zoeken naar wat dienstbaar is

aan mensen op hun weg.

Denkend aan oecumenisch Schiedam zie ik de Jacobuskerk, Jezus met open armen in de tuin, het zonlicht strijkend over de prachtige muren, de koster en de stilte. Meer dan de 'eigen' kerken heb ik de Jacobus op het netvlies, omdat we daar elke dag langs lopen of fietsen, naar de klokslag luisteren, óók in de nacht, vertrouwd en goed.

Traag

Denkend aan oecumenisch Schiedam denk ik aan kennismaking met al die bijzondere mensen hier uit de 'moederkerk', met een andere manier van kerken en geloven en beleven, anders, verrassend, verrijkend en toch ook soms ineens heel erg herkenbaar en vertrouwd. Mooi ook om via de RK-collega een boek uit mijn eigen traditie aange-reikt te krijgen: "Dat móet je lezen!"

Dankbaar ben ik, voor de oecumene hier. Al knaagt het ook wel wat, dat vervolg van dat gedicht van Marsman: 'Denkend aan...'. Want dan klinkt opeens immers: *traag*... Want dat is wel de andere kant, vooruitgang in de oecumene, dat zit er nauwelijks in, en dat is jammer voor kerk en maatschappij. Ik wens ieder hier toe, dat het weer begint te stromen, het élan, dat brede 'raad-van-kerken-gevoel' van de voorbije bloeiperiode: dat de *beat* van dat gedicht, zoals Ellen ten Damme het zingt u en ons zal bevangen en wij dansend elkaar vinden en stuwen naar nieuwe groei! Jezus met open armen in de tuin. 🌿

Denkend aan Holland zie ik brede rivieren traag door oneindig laagland gaan.

(beginregels van het gedicht van H. Marsman: Herinnering aan Holland).

Als u *Denkend aan Holland* Ellen ten Damme googelt...

dan kunt u het haar zien en horen zingen.

Ds. Gert Kwakkel was vijf jaar verbonden aan de Ark, PKN-gemeente in Schiedam-Noord. Hij heeft nu een beroep van de Welkomkerk te Rockanje aanvaard en zal binnenkort vertrekken uit Schiedam.

De voorbereidingen voor de actie Kerkbalans zijn weer in volle gang. Het thema van de actie is dit jaar: 'Mijn kerk verbindt'. We zijn door de kerk verbonden met God, met elkaar en met de generaties voor en na ons. We houden elkaar vast in geloof en verbinden ons met mensen die steun nodig hebben. Nu het steeds vaker 'ieder voor zich' lijkt te zijn, is het de kerk die verbindt. Geef aan die verbinding uw steun! Net als voor een huishouden is een gezonde financiële situatie

belangrijk voor de kerk. Daarom vragen we elk jaar aan al onze parochianen om een bijdrage. Het is een vrijwillige bijdrage, maar we kunnen niet zonder! De inkomsten

uit Kerkbalans vormen de financiële basis voor onze deelgemeenschappen. We hopen dan ook dat we weer op u mogen rekenen. Als start van de actie Kerkbalans zullen op zaterdag 21 januari 2017 om 13.00 uur de kerkklokken in het bisdom luiden. Kort daarna ontvangt u een brief met het verzoek om bij te dragen. Dankzij uw bijdrage kunnen we onze belangrijke taken blijven vervullen en nieuwe plannen maken.

Parochiebestuur van De Goede Herder

Mossel- en BBQ-avond in Maassluis

Eén overleg en het draaiboek voor de Mossel- en BBQ-avond op zaterdag 24 september 2016 is aangepast. Ieder lid van de werkgroep weet weer wie er voor mosselpannen, verlengsnoeren, haspels, vuilnisbakken, koffiezetapparaten, opscheplepels, statafels, muziekinstallatie, feestversiering, salades en heel veel andere zaken gaat zorgen. Overdag wordt door de bouwploeg de hooischoor en de tuin van Hans en Nadine van Leeuwen omgebouwd tot een gezellige en sfeervolle feestlocatie. Voor het derde jaar is er zo'n activiteit, in onze deelgemeenschap. Ongeveer 75 mensen kwamen erop af. Dit ten bate van alles rond onze kerk.

Vanaf half zeven arriveren de eerste gasten. Zij worden verwelkomd met een drankje en heerlijke amuses. Gastheer Hans opent de avond met wat huishoudelijke mededelingen, Nadine met het mooie gedicht van Phil Bosmans 'God is liefde'. Dan kan het feest echt beginnen. Aad Vijverberg heeft achter de mosselpannen heel wat kilo's mosselen staan koken. De heren die zich ontfermen over de barbecue en de bar met diverse salades worden regelmatig bezocht om het bord weer eens lekker bij te vullen. De stemming komt er goed in en er worden veel wetenswaardigheden uitgewisseld. Ook pastor Duynstee en pastor Kunnekkadan genieten zichtbaar. Er wordt gedanst en we zingen Oudhollandse liedjes. Als afsluiting komt er koffie met 'aangeklede' wafeltjes. Moe maar voldaan vertrekken de feestgangers weer naar huis. De werkgroep zorgt dat alles weer keurig opgeruimd wordt.

Marianne Soors

Vredesweek 2016

Verschillen overbruggen en mensen verbinden

In september was er de Vredesweek, dit jaar al voor de vijftigste maal. Ook Vlaardingen en Schiedam deden mee, wandelend en biddend, sprekend en luisterend, creatief en spontaan... Een terugblik.

door **Jolanda Konings**

De week van 16 tot en met 25 september stond dit jaar in het teken van het thema *Vrede Verbindt*. Meer dan zeventig lokale groepen in Nederland, de zogenoemde Ambassades van Vrede, organiseerden tal van activiteiten. Het doel was om lokaal en wereldwijd bruggen te bouwen, verschillen te overbruggen en mensen met elkaar te verbinden.

De Vredesweek kreeg aan de Waterweg kleur door zeer uiteenlopende initiatieven: een wandeling, een avond met dichters, muzikanten en verhalen. Er waren collectes voor vredesprojecten in conflictgebieden en ook kinderen waren actief. En er was film in het Wennekerpand.

Telefoonnummers

Pastor Henri Egging was een van de voorgangers bij de opening in de kerk van de Naza-

rener op vrijdagavond 16 september te Vlaardingen. Samen met de imam, de dominee en de pandit (geestelijk leider van de Hindoetempel) luidde hij de Vredesweek in en bracht daarbij het door Paus Franciscus uitgeroepen Jaar van de Barmhartigheid voor het voetlicht. Met de *Walk of peace*, de vredeswandeling op zondag 25 september, deden zo'n zeventig mensen mee. Er ontstonden levendige gesprekken en nieuwe contacten. Hier en daar werden telefoonnummers uitgewisseld. Er klonken verschillende talen, er werd getolkt, want ook vluchtelingen liepen mee. Wandelbaar David de Beer, een van de ambassadeurs van vrede, meldde na afloop: "De *Walk of peace* was zeer goed, inspirerend en gezellig! We werden hartelijk ontvangen in de Hindoetempel, de Lucaskerk en de Turkse moskee. Zo reikten de mensen van de moskee bloemen uit aan de wandelaars, om weer verder op hun weg uit te delen." Bij de Lucaskerk werden de wandelaars spontaan toezongen door het koor *The Balance*.

Sinds vorig jaar telt Schiedam-Noord ook een Ambassade van Vrede. Kinderen van scholen en kerken beeldden hun vredeswens uit in kunstwerken die vervolgens geëxposeerd werden. Een delegatie van de kindergemeenteraad Schiedam maakte op zaterdag 24 sep-

*Hartelijke
ontvangst in
de Hindoe-
tempel, de
Lucaskerk
en de Turkse
moskee*

tember bekend welke kunstwerken hen het meeste aanspraken. Wil Dullemond, een van de medewerkers van dit initiatief: “Wij zijn trots op de mooie werkstukken die jonge mensen leverden, op de vele boeiende contacten met voorbijgangers en op de meer dan honderdtwintig vredeswensen!”

Begin van een stroom

Op zondag 25 september was er in de Bethelkerk een oecumenische slotviering. Een van de voorgangers, Lidwien Meijer, ging in haar overweging in op de ‘hopeloosheid’ van vrede: “Kijkend naar onze wereld, met alle problemen, zou je zeggen dat er alle reden is tot wanhoop. En toch... er zijn bruggenbouwers, lichtdragers. Vaclav Havel schreef over de hoop, toen hij in de zestiger jaren in de gevangenis zat. Woorden in de harde praktijk geboren, van een man die moest leven in het communistische Tsjechoslowakije:

‘Hoop is ergens voor werken, omdat het goed is, niet alleen omdat het kans van slagen heeft.

Hoop is niet hetzelfde als optimisme, wel de zekerheid dat iets zinvol is, ongeacht de afloop, het resultaat.’

Vaak is de gedachte dat iets niet zal helpen, al genoeg om iets niet te doen. Of de gedachte dat het maar een druppeltje is op de gloeiende plaat... dat het te weinig is. Maar diegene die de druppel ontvangt, die is blij, die kan weer door. Misschien is de druppel wel het begin van een stroom... dat weet je nooit.”

Blijf menselijk

De Burgerdialoog op woensdag 21 september, georganiseerd door PAX en de gemeente Vlaardingen, was een podium voor iedereen die zijn of haar visie naar voren wilde brengen op het vluchtelingenvraagstuk. Bij de dialoog stond een oproep aan de deelnemers voorop: *Stay*

Human! Hiermee willen PAX, Humanitas, Vluchtelingenwerk, Unicef en Oxfam een ieder vragen om, ondanks bezorgdheid en vragen, vluchtelingen bovenal te zien als mensen; om respectvol om te gaan met wie een ander standpunt inneemt. Jan Gruiters, directeur van PAX: “De tegenstanders van de opvang van vluchtelingen zijn vaak zichtbaar in de media. Het komt er nu op aan om de verbindende krachten te organiseren en zichtbaar te maken. Daarom is in juni de landelijke campagne gestart met als titel: ‘Stay Human, Blijf Menselijk!’ De Burgerdialoog zal ook na de Vredesweek vervolg krijgen; ambassadeur David de Beer en kerngroeplid Ger-Jan Jacobs gaan zich samen met wethouder Cees Oosterom buigen over de invulling hiervan.

Hoop is de zekerheid dat iets zinvol is, ongeacht het resultaat

Vredesvlag

Han Raeijmaekers, betrokken bij de organisatie, blikte terug: “Het goede van deze week was een divers aanbod aan activiteiten, met bijdragen uit uiteenlopende hoek. Er zijn nieuwe verbindingen ontstaan. De pastores van onze parochie hebben een waardevolle bijdrage geleverd. Tegelijkertijd moet opgemerkt worden dat de ‘gewone kerkganger’ niet erg hard liep. Het is een opdracht voor de Ambassade van Vrede volgend jaar een programma samen te stellen dat een brede achterban trekt, ook vanuit onze kerken. Als dan volgend jaar weer de Vredesvlag wappert op de molen in Vlaardingen, op de watertoren, de kerken, het stadhuis... en weer zo prachtig afsteekt tegen de strakblauwe lucht, net als dit jaar, dan hoop ik dat heel de omgeving zich betrokken weet bij de Vredesweek 2017.”

Wilt u bijdragen of meedenken met de voorbereiding van de Vredesweek? Wij horen graag van u via een e-mailtje naar: PAX Ambasadestad van Vrede Vlaardingen: ambasadestadvanvrede@kpnmail.nl

Zondag 11 december, kerst sing-in

Wat zingt u het liefst?

Wat is uw lievelings-kerstlied? Wat komt dan in u op? Laat het ons weten, dan gaan we op 11 december een top-tien zingen van de meest gekozen nummers. En nog vijf kerstliedjes extra.

door **Wim van der Steen**

In de deelgemeenschap Sint Jan de Doper-Visitatie is het al een paar jaar gebruikelijk om op een zondag in de aanloop naar Kerstmis iets bijzonders te doen, in de vorm van een klein concert. Ook was er de laatste jaren een kersttentoonstelling in de achterkerk, onder meer van kerstgroepen en kerstkaarten. Dit jaar gaan we iets anders organiseren: *een kerst sing-in*. We zingen samen een uurtje bekende kerstliedjes. Dat mogen religieuze liedjes zijn, maar ook profane. Kortom: van *Stille Nacht* tot *I'm dreaming of a white christmas*.

De kerst sing-in staat open voor iedereen die graag zingt en/of graag luistert, koorzanger of niet, parochiaan of niet... allen zijn welkom.

Het programma bepaalt u!

Wat we zingen mag u kiezen. We stellen een programma samen van de liedjes die door u zijn aangegeven. Stuur uw keuze via e-mail: de titel(s) van uw lied(eren) naar kerstsing-in@sintjan-visitatie.nl, als het kan met de tekst(en). Ook kunt u een enveloppe in een speciale, rode Kerst-top-10 doos doen, die in de hal van de kerk te vinden is.

Als gezegd: uit alle inzendingen stellen we het programma samen, inclusief een top 10 van gekozen liederen. De teksten van de liederen projecteren we met onze beamer op de muur, als geheugensteuntje bij het zingen. De liederen worden op de vleugel begeleid.

U kunt uw favoriete lied(eren) inzenden tot uiterlijk maandag 5 december.

Kerst en muziek

In de achterkerk willen we de kerstmuziek centraal stellen in een expositie. We gaan een aantal speeldoosjes tentoonstellen die bekende kerstliedjes spelen. Heeft u zo'n speeldoosje wat u ook wilt laten zien: u kunt het vanaf 27 november afgeven in onze deelgemeenschap, bij Anneke van

WANNEER:

zondag 11 december 2016

HOE LAAT:

Start: 13.00 uur – ongeveer 14.00 uur (aansluitend op de viering van 11.00 uur, die rond 12.00 uur is afgelopen, is er koffie, kerststol en een broodje)

WAAR:

Deelgemeenschap Sint Jan de Doper-Visitatie, Mgr. Nolen-slaan 99, Schiedam (bij het Lief-tinckplein)

PROGRAMMA:

We maken het programma, inclusief een top 10, uit uw eigen wensen. Stuur de titel(s) van de lied(eren) die u graag wilt zingen per e-mail naar kerstsing-in@sintjan-visitatie.nl (liefst samen met de teksten) of doe een envelop in de Kerst-top10-does in de hal, met daarin een briefje met de titel van uw lied(eren), liefst samen met de tekst(en).

KOSTEN:

Een vrijwillige bijdrage.

der Steen, Ton Durenkamp of Wim van der Steen. Ook hangen we een overzicht van de ingestuurde liedjes en teksten op een groot paneel in de achterkerk.

Daarnaast zijn we op zoek naar muziek-makende of zingende engelen of herders: beeldjes of ansichtkaarten. Kortom alles wat met kerst-en-muziek te maken heeft, kan een plaats krijgen.

De tentoonstelling staat vanaf zondag 27 november tot en met zondag 8 januari. Wilt u uw speeldoosje met de kerst thuis gebruiken, dan kunt u het uiteraard meenemen, vanaf zondag 18 december. 🎄

AANBOD GELOOFSVERDIEPING TOT 1 APRIL 2017

IN PAROCHIE DE GOEDE HERDER
MAASSLUIS - VLAARDINGEN - SCHIEDAM

AANBOD GELOOFSVERDIEPING 2016-2017

In dit katern leest u alles over de activiteiten die in de komende maanden worden georganiseerd. Ze worden eerst in schema gezet en daarna per activiteit uitgebreid

toegelicht. Zo kunt u nu al uw keuze maken en de data in uw agenda reserveren. Bij iedere toelichting staat of, en zo ja hoe u zich kunt aanmelden.

ACTIVITEIT	WANNEER	WAAR
IN SCHIEDAM		
Zangworkshop rond Inkeer en Ommekeer met aansluitend een vesperviering	Zondagmiddag 12 februari van 13.00 – 15.30 uur	St. Jan de Doper-Visitatie
Digitale retraite in de veertigdagentijd	Maandagavond 20 februari kennismaking donderdagavond 16 maart en maandagavond 27 maart van 20.00-21.30 Maandagavond 10 april van 20.15-21.25	De Wilgenburg – achter de Liduina basiliek
Bidden	Dinsdagmorgen 28 februari om 10.00 uur	Pastorie van de H.H. Jacobus en Martinus
Filmmiddagen in Schiedam	Woensdag 1,8 en 15 maart van 13.30 -16.30	St. Jan de Doper-Visitatie
IN VLAARDINGEN		
Film - en meer middag	Zondagmiddag 5 februari Na de viering en het koffiedrinken is er een lunch. Daarna start van de film om 13.30 uur.	Pax Christikerk
Kloosterweekend	Vrijdagmiddag 26 tot en met 28 mei	OLV Benedictinessen in Oosterhout

Zangworkshop. Thema 'Inkeer en Ommekeer' met een vesperviering

In maart 2016 was er voor de eerste keer een zangworkshop in de parochie, georganiseerd vanuit deelgemeenschap St. Jan de Doper-Visitatie. Dit werd herhaald in oktober, weer kwamen veel mensen. Daarom gaan we door met zingen. Op zondagmiddag 12 februari is iedereen weer welkom!

INHOUD

We oefenen samen liederen in rond het thema *Inkeer en Ommekeer*.... liederen voor gebruik in de Vasten- en de Paastijd én liederen die het hele jaar te zingen zijn. Bij de in te studeren liederen wordt aanvullend informatie gegeven over de tekstdichters en componisten.

We sluiten de workshop af met een Vesperviering, waarin enkele liederen uit de workshop gezongen worden.

VORM EN BEGELEIDING

Workshop in een ontspannen sfeer in de kerkzaal van de deelgemeenschap St. Jan de Doper-Visitatie; iedereen –

koorzanger of niet – is van harte welkom.

Begeleiding: Lidwien Meijer en Wim van der Steen.

PLAATS

Deelgemeenschap St. Jan de Doper-Visitatie, Mgr. Nollenslaan 99, Schiedam (hoek Liefthinckplein, makkelijk te bereiken met trein, tram en metro).

DATUM

Zondag 12 februari 2017

start: 13.00 uur

pauze (met koffie/thee): ± 14.30 uur

Vesperviering: 15.00 - ± 15.30 uur.

KOSTEN

Een vrijwillige bijdrage wordt op prijs gesteld.

Digitale retraite in de veertigdagentijd

INHOUD

De veertigdagentijd is een prachtige tijd om ons op Pasen voor te bereiden en onszelf de vraag te stellen: wat betekent nieuw leven voor mij? Een goed hulpmiddel hier-

bij zou *Ignatiaans bidden* kunnen zijn, bijvoorbeeld in de vorm van een digitale retraite.

Als u zich hiervoor aanmeldt, ontvangt u elke avond een e-mail met een Bijbeltekst en een suggestie voor gebed. Het is aan u om elke dag wat tijd vrij te maken voor gebed en bij uzelf na te gaan wat de tekst met u doet.

Daarnaast is er de mogelijkheid om uw ervaringen met anderen te delen. Overal in het land worden uitwisselingsgroepjes georganiseerd. Deze keer ook in onze parochie De Goede Herder.

VORM EN BEGELEIDING

Na een eerste kennismakingsbijeenkomst wisselen we in drie avonden met elkaar uit wat de digitale retraite met ons doet, om zo onze beleving van de veertigdagentijd te verdiepen.

Begeleiders: Gerarda Havermans en pastor Kees Koeleman.

PLAATS

De Wilgenburg, Land van Ris 6 Schiedam, achter de Li-duinabasiliek. Parkeren: parkeerterrein links voor de kerk (gratis).

DATUM EN TIJD

Maandagavond 20 februari (kennismaking), donderdagavond (!) 16 maart en maandagavond 27 maart, van 20.00 – 21.30 uur.

Maandagavond 10 april van 20.15 – 21.45 uur.

OPGAVE

Via de website: www.ignatiaansbidden.org kunt u zich aanmelden voor de digitale retraite. Voor de *uitwisselingsgroep* dient u zich apart aan te melden via het e-mailadres: c.koeleman2@kpnplanet.nl

Het minimum aantal deelnemers is 4, het maximum is 10.

KOSTEN

Deelname aan de digitale retraite is gratis. Voor deelname aan de uitwisselingsgroep wordt een vrijwillige bijdrage op prijs gesteld.

Bidden

INHOUD

Bidden...wat een kort en duidelijk werkwoord.

Wat gaat er allemaal achter schuil?

En wat betekent het? Voor u, voor mij, voor iedereen?

Daar willen we graag met elkaar over van gedachten uitwisselen.

Het zal zeker de moeite waard zijn.

VORM EN BEGELEIDING

Dit doen we op een bijzondere manier die hopelijk iedereen aanspreekt.

Begeleider: Riek Wouters.

PLAATS

Pastorie Jacobuskerk, Kerkweg 51, 3124 KD Schiedam.

DATUM EN TIJD

Dinsdagmorgen 28 februari 2017 om 10.00 uur, na de markt mis van 09.15 uur.

OPGAVE

Via het emailadres: riero24@hotmail.com

KOSTEN

Een kleine bijdrage voor de koffie wordt op prijs gesteld.

Filmmiddagen in Schiedam

INHOUD

In onze West-Europese christelijke cultuur wordt veel religieuze ervaring overgedragen via de taal: in woorden, uiteenzettingen, gebeden, teksten uit heilige boeken, preken, artikelen.

Toch zijn er ook andere 'talen' om te spreken over de Onnoembare: muziek en gedichten, verhalen en legendes, schilderijen en beelden, glas-in-lood ramen en de imposante ruimtewerking van kathedralen. Ook langs die wegen beelden mensen het Onverbeeldbare uit.

Daarnaast via de moderne vormgeving van de film. Ook in deze kunstvorm tasten mensen naar het Mysterie zoals dit zich laat aanvoelen in mensen, in de natuur, in gebeurtenissen, in het leven. En dit leven dan in zijn lichtende en schaduw-momenten.

Met die laatste vormgeving willen we nader kennismaken. In de eerste serie filmmiddagen, afgelopen najaar, hebben wij de films van Ingmar Bergman: 'Het zevende zegel', de film over Hildegard von Bingen en de spectaculaire verfilming van het boek: 'Het leven van Pi' gezien en besproken met elkaar.

Een tweede serie, in het voorjaar van 2017, willen we beginnen met opnieuw een film van Ingmar Bergman: 'De Avondmaalgasten'. Daarna eventueel 'The Message' (over het ontstaan van de islam) en/of 'Dead man walking.' Dit in overleg met de deelnemers.

Steeds zullen we attent zijn op de Echo van Eeuwigheid, die in deze films mee klinkt.

Komt u mee zoeken?

VORM EN BEGELEIDING

Inleiding op de film, vertoning film en nagesprek waarin accent ligt op de religieuze thema's.

Begeleiding van deze filmmiddagen door pater L. de Jong o.p., in samenwerking met Leerhuis Spiritualiteit.

PLAATS

St. Jan de Doper – Visitatie, Mgr. Nolenslaan 99, 3119 EB Schiedam

DATUM EN TIJD

Woensdag 1, 8 en 15 maart van 13.30- 16.30 uur.

OPGAVE

Via info@leerhuisspiritualiteit.nl of tel.: 0180-859955

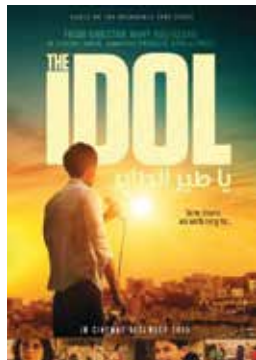
KOSTEN

€ 5,00

Film - en meer middag

INHOUD

Iedereen kent wel de talentenshows op televisie. Idols, The Voice of Holland enz. Over de hele wereld worden dit soort programma's uitgezonden, ook in het Midden-Oosten.

De hartverwarmende speelfilm, *The Idol*, vertelt het waargebeurde verhaal van de Palestijnse zanger Mohammad Assaf, die met zijn overwinning bij *Arab Idol* zijn thuisland Palestina in 2013 een zeldzame overwinning bezorgde.

De Palestijns-Nederlandse regisseur Hany Abu-Assad toont de zware omstandigheden waaronder Mohammed, eerst als jongetje in Gaza, later als twintiger, zich ontwikkelt tot zanger. Op de achtergrond speelt voortdurend de Israëli-sche bezetting een rol, zoals wanneer Mohammed en zijn vrienden - onder wie zijn stoere zusje dat aan nierfalen lijdt - langs de afscheidingsmuur fietsen. Van de huwelijksfeesten waar hij als zingend kind debuteerde tot de enorme druk die hij ervaart als tijdens de finale van *Arab Idol* heel Palestina aan de buis gekluisterd zit, belichaamt Mohammed steeds zijn land, dat snakt naar vrijheid.

VORM EN BEGELEIDING

We kijken naar de film en gaan o.l.v. pastor Kees Koeleman over de film met elkaar in gesprek.

PLAATS

Pax Christikerk, Reigerlaan 51, 3136 JJ Vlaardingen.
Zondagmiddag 5 februari 2017

Aanvang: 13.30 uur

Wanneer u 's ochtends ook de viering bijwoont in de Pax Christikerk om 11.00 uur kunt u gerust blijven in de kerk, na de viering en het koffiedrinken zal er een eenvoudige lunch zijn.

KOSTEN

Een vrijwillige bijdrage voor de film wordt op prijs gesteld. De kosten voor de lunch bedragen € 2,50

OPGAVE

Voor de lunch dient u zich aan te melden.

Dit kan via e-mail: koalsie@upcmail.nl of via de intekenlijst in de hal van de kerk.

Kloosterweekend

INHOUD

De rust en het ritme van het kloosterleven ervaren tijdens een driedaags bezoek aan de zusters Benedictinessen in Oosterhout. Naast het bijwonen van de gebedsdiensten van de zusters is er ook tijd voor bezinning en recreatie. De gastenzuster behandelt met ons een (nog te bepalen) thema, waarover we met haar en elkaar in gesprek gaan. De kloostergasten worden goed van eten en drinken voorzien. De kamers (meest eenpersoons) zijn eenvoudig maar goed.

BEGELEIDING

Zuster Hildegard

PLAATS

Onze Lieve Vrouwe Abdij, Zandheuvel 90, 4901 HX Oosterhout.

DATUM EN TIJD

Vrijdag 26 mei 09.15 uur tot en met zondag 28 mei 15.00 uur.

Aankomst later op de dag is mogelijk.

OPGAVE

Aanmelden is noodzakelijk en moet vóór 15 februari 2017. Dit kan via e-mail: koalsie@upcmail.nl of via de intekenlijst in de hal van de kerk.

Maximum aantal deelnemers is 12

KOSTEN

€ 70,00 inclusief alle maaltijden en koffie/thee; exclusief reiskosten. De kosten mogen geen belemmering zijn om mee te gaan; neemt u dan contact met ons op

De adressen van de diverse kerken waar de activiteiten worden gehouden vindt u voorin het blad Kerk aan de Waterweg.

In verband met de organisatie is het prettig wanneer u zich aanmeldt voor de activiteit(en) waaraan u wilt deelnemen.

Hoe u zich moet aanmelden voor de activiteiten die worden aangeboden staat in de desbetreffende nadere informatie.

Wilt u meer informatie over een activiteit dan kunt u dit ook via het opgave e-mailadres opvragen.

Twee terugblikken

EEN MOOIE AVOND VOL VERHALEN

De stoelen stonden in een halve cirkel, dat wilde Nico ter Linden graag, dat past bij de sfeer van vertellen - dicht bij elkaar zijn. En hij kwam vertellen in de Lucaskerk op vrijdag 7 oktober. Verhalen over ervaringen in zijn lange leven als predikant van de Westerkerk én van een paar Brabantse dorpen, geestelijk verzorger bij TBS-ers en in gevangenissen. Een afwisselende pastorale carrière, waarin hij veel mensen mocht begeleiden.

Zelf heb ik een paar boekjes met verhalen van hem, dus sommige vertelsels kwamen me bekend voor, maar wat kan die man zijn eigen werk mooi voorlezen. Zo'n zeventig toehoorders hingen aan zijn lippen.

Bijvoorbeeld bij het verhaal over de snelle jongen die aan de telefoon vroeg of 'dominee Van der Linden' zijn huwelijk wilde inzegenen, dan en dan, en zo en zo laat. Nee aan de tijd kon niet meer getornd worden en geld speelde geen rol. Dominee Van der Linden was blij dat hij die dag verhinderd was.

Of de vrouw met magnetische gaven die graag een zegen wilde over haar werk, want het was moeilijk werk, ze wilde het werk doen in dienst van God, dicht bij de Bron blijven. Of de TBS-er die de grote kaars mocht aansteken op kerstavond, waar alle kleine lichtjes aan aangestoken werden. Prachtige verhalen, het werd steeds stiller in de kerk.

De muzikale omlijsting droeg daar ook aan bij. Margaret van de Nol (fluit) en Ruud Halkes (keyboard) speelden bijvoorbeeld: 'How fragile we are' (hoe kwetsbaar zijn wij), van Sting, dat paste mooi. De verhalen gingen veelal over kwetsbare mensen, die niet goed wisten wat ze moesten met God, met de kerk, met zichzelf... en Ds. Ter Linden kon hen dan een eindje op weg helpen.

Lidwien Meijer

NIET ALLEEN LEERZAAM, OOK INSPIREREND EN GEZELLIG!

Het was een mooie middag, zondagmiddag 9 oktober jongstleden, in de kerkzaal van de deelgemeenschap Sint Jan de Doper-Visitatie in Schiedam. Voor de tweede keer dit kalenderjaar werd daar een zangworkshop gehouden. Dit keer ter voorbereiding van de Advent- en kersttijd. Het thema was dan ook *Licht en Donker*.

Na een pauze aansluitend op de viering van 11.00 uur - een pauze met koffie, krentenbollen en broodjes - werd om 13.00 uur gestart. Een kleine veertig zangers bogen

zich over het programma: zeven liederen bedoeld voor de Adventstijd, zes liederen specifiek voor de Kersttijd en drie liederen die algemeen gebruikt kunnen worden.

De groep zangers kwam uit de deelgemeenschap Sint Jan en uit andere deelgemeenschappen. Daarnaast waren er mensen van elders. Niet alleen koorzangers, ook 'gewone' kerkgangers.

Bron voor de liederen waren de bundel *Zangen van Zoecken en Zien* en de bekende bundel *Gezangen voor Liturgie*. Ook stonden enkele werken van Henk Jongerius op het programma.

De liederen werden door Lidwien Meijer ingeleid, waarbij ook informatie werd gegeven over componist en tekstdichter. Wim van der Steen studeerde de liederen vervolgens in, gebruikmakend van de prachtige vleugel in de kerkzaal.

Er werd anderhalf uur stevig gerepeteerd, maar wel in een enthousiaste, vrolijke en ontspannen sfeer. Gezien de tijd kwamen helaas niet alle liederen aan bod.

De middag werd om 15.00 uur afgesloten door een stemmige en inspirerende Vesperviering, waarin Lidwien Meijer voorging. In de viering werd een aantal van de nieuw ingestudeerde liederen gezongen. Teksten, verkondiging en liederen pasten naadloos in elkaar en brachten al wat stemming voor de tijd op weg naar Kerstmis.

Een mooie middag, vonden de aanwezigen, die ook nu weer vroegen om een herhaling. En die komt er ook: zondagmiddag 12 februari aanstaande.

Wim van der Steen.

Mogen ze blijven in ons land?

Een weg van vluchten, onderduiken, dreigingen en geweld. Hier zijn ze veilig, maar hoe lang nog?

Een katholieke man en een moslima (beiden Pakistani) kregen een relatie. Vanaf dat moment waren Amir en Shazia hun leven niet meer zeker.

In oktober 2011 leerden Amir (26 jaar, katholiek) en Shazia (23 jaar, moslima) elkaar kennen. Vanaf het dakterras van hun beider huizen in hun woonplaats konden ze elkaar zien en wisselden ze sms-jes uit, want converseren met een christen zou Shazia in grote problemen brengen. Ze woonde bij haar streng-islamitische zwager, sinds haar ouders waren overleden.

December 2012 besloten beiden dat ze met elkaar wilden trouwen. Toen Shazia die wens tegenover haar zus en zwager uitsprak werd zij door haar zwager geslagen en probeerde de familie haar een oude man als echtgenoot op te dringen. Toen ze dit weigerde is zij opnieuw door diverse familieleden geslagen en tegen haar buik en rug geschopt waardoor zij in ademnood kwam. Nog steeds doen buik en rug pijn en wil het met een zwangerschap niet lukken.

Niet lang daarna probeerden familieleden ook Amir iets aan te doen en ze besloten te vluchten. Januari 2013

wist Shazia vroeg in de morgen, in burka gehuld, uit het huis van haar zwager te ontsnappen en is zij met Amir per bus naar zijn oom in Quetta gereisd. Op 10 januari 2013 werd hun huwelijk heimelijk ingezegend, in het bijzijn van getuigen. Shazia werd als catechumeen in de katholieke kerk opgenomen.

Onderduiken

In juni 2013 werd de vader van Amir wegens een hartaanval opgenomen in een ziekenhuis. Amir ging hem opzoeken en de zwager van Shazia zag kans om hem te beschieten. In bewusteloze toestand werd hij naar het ziekenhuis gebracht, waar hij aan hoofd- en armwonden behandeld werd. Er werden stalen pinnen aangebracht in zijn beschoten been.

Het stel vluchtte naar een vriend in Peshawar. Daar kreeg Amir eind oktober 2013 een telefoontje met het bericht dat de familie van Shazia ontdekt had waar ze waren. De vader van Amir wist kloosterlingen te Faisalabad over te halen het echtpaar bij hen te laten onderduiken. In november zijn ze daar ingetrokken.

In maart 2014 kregen de zusters be-

richt dat mullahs probeerden uit te zoeken, wie zij in hun klooster verborgen hielden. Daarom adviseerden de zusters het echtpaar om naar Nederland te vluchten en daar asiel aan te vragen. Ze hadden in Nederland al heel lang contact met de Broeders van Maastricht.

Een agent, Nawid geheten, bracht hen in juni naar Nederland, op kosten van de zusters. Nawid regelde alles. Tenslotte kwamen ze in Nederland aan, eerst in Ter Apel.

Levensgevaar

Toen begon het lange traject dat moet leiden tot een verblijfsstatus. Dat is tot nu toe niet gelukt. Nawid zou informatie kunnen geven over het reistraject, maar hij is onvindbaar.

Twee maal werd hun asielaanvraag afgewezen, omdat de IND het vluchtverhaal niet vertrouwt en geen genoeg neemt met een kopie van hun huwelijksakte. Het originele document is helaas in Pakistan verloren gegaan. Van de kopie verklaart het Nederlands Forensisch Instituut echter, dat er geen enkele reden is om aan de betrouwbaarheid te twijfelen. De IND schuif echter de kopie terzijde

en wil niet geloven dat er een huwelijk gesloten is en deze mensen bij terugkeer in Pakistan gevaar lopen. Dat er in 2013 een aanslag op de man gepleegd is, waaraan hij een kreupel been overhield, is voor IND blijkbaar ook onvoldoende bewijs. Ook niet dat de vader van Amir elk half jaar moet verhuizen, om te ontkomen aan fanatieke moslims die nu hém zoeken, omdat het paar in Nederland zit. Wie de media volgt weet dat christenen hoe dan ook gevaar lopen in Pakistan. Al kan het IND op grond van 'niet geldige' documenten een asiel afwijzen, ethisch klopt het niet. Het echtpaar loopt levensgevaar wanneer ze naar Pakistan terug zou moeten.

Brief klaar

In mei vergaderde de parlementaire Commissie voor Veiligheid en Justitie over het Vreemdelingenbeleid. Met 25 mensen zijn we naar die vergadering geweest. Wij hoopten

dat enige door ons aangeschreven kamerleden de asielafwijzing voor Amir en Shazia aan de orde zouden stellen en zich wilden inzetten om de minister te bewegen gebruik te maken van zijn discretionaire bevoegdheid, om hen alsnog asiel te verlenen. De kamerleden Segers en Voordewind (ChristenUnie) vertelden ons na afloop van het overleg, dat aanvraag van zo'n discretionair verzoek het meeste kans van slagen heeft wanneer de Vlaardingse burgemeester zo'n aanvraag indient. Burgemeester Blase heeft de brief klaar maar vraagt steun van de burgerij. Vandaar deze publicatie en de vraag aan een ieder die deze asielafwijzing onbarmhartig vindt, om een handtekening te zetten op de petitie, die u binnenkort zal worden voorgehouden. Met duizend handtekeningen kan onze burgervader met vertrouwen naar de minister stappen. 🙏

U kunt ook op internet uw steun betuigen.

Klik daartoe op onderstaande link of zet die in uw browser. Openen en vervolgens met uw emailadres tekenen. Daarmee ondersteunt u Mgr. van den Hende en de burgemeester van Vlaardingen, die in een brief staatssecretaris Dijkhoff vragen om het echtpaar een verblijfsvergunning te geven. Zou u deze petitie ook bij uw relaties willen aanbevelen?

https://secure.avaaz.org/nl/petition/Dhr_Dijkhof_staatssecretaris_voor_Veiligheid_en_Justitie_Met_discretionaire_bevoegdheid_aandringen_op_verblijfsvergunning

Deze link (en méér info) kunt u desgewenst toegemailed krijgen. Stuur uw verzoek daartoe naar: helpensmeehelpen@outlook.com

(Omdat het echtpaar bang is dat er zelfs in Nederland fanatieke moslims zijn die vinden dat zij met hun huwelijk de dood verdienen, willen zij zoveel mogelijk anoniem blijven. Daarom geen foto's van hen en zijn er namen in dit artikel veranderd).

Beetje bij beetje weer rust vinden

In de vorige Kerk aan de Waterweg las u het relaas van Riek Wouters over haar ontmoeting in de kerk, met twee Syrische vluchtelingen. Dit keer het vervolg: een gezin wordt herenigd! Hoe gaat het met hen?

door **Riek Wouters**

Eindelijk na ruim een jaar wachten en veel papierwerk was het zover. Gezinshereniging, drie kinderen en de echtgenote van een van de mannen uit Syrië kwamen aan op Schiphol. We mochten erbij zijn.

Ze waren moe, na een lange en ingewikkelde reis, eerst over de laatste open weg van Damascus naar Beiroet. Dan vliegen naar Istanboel en daarna naar Amsterdam. Door strenge controle duurde het erg lang voordat N. zijn gezin in de armen kon sluiten. Wat was hij zenuwachtig én opgetogen. Hij zag zijn lieve dochters weer en een klein kereltje van anderhalf, die hij voor het laatst als baby had gezien. En natuurlijk zijn vrouw, ze waren zo blij elkaar te zien. We wilden ze thuis afzetten, zodat ze privacy hadden, maar nee we moesten mee. Met elkaar koffie drinken en een (door onze dochter gebakken) appeltaart eten. De flat werd bekeken, de rozen van papa werden in een vaas gezet en we mochten niet weg, nee onze kinderen moesten ook komen meevieren dat ze zich happy en veilig voelden in een vreemd land. Om het makkelijk te maken hebben we Chinees gehaald en dat viel erg in de smaak.

Geboortedorp

Drie dagen erna moesten, zoals bij elke gezinshereniging, moeder en de drie kinderen naar Veenhuizen voor ondervraging en gezondheidscontrole. Ook wordt aan elke vrouw gevraagd of zij bij haar man wil blijven. Een aantal vrouwen zijn als jong meisje uitgehu-

Ze waren zo blij elkaar te zien!

welijkt, vooral bij vluchtelingen uit Afghanistan komt dit voor. Bij dit stel werd de vraag natuurlijk beantwoord met Ja, ze geven veel om elkaar.

Een paar dagen later kwamen er brieven, de kinderen zijn direct leerplichtig, dus er werden testen gedaan. Ik wist niet dat er een systeem was voor nieuwe, buitenlandse kinderen. Voor papa is het een drukke bedoening: Nederlandse les, regelzaken zoals de huisarts, papieren voor de kinderen.

De meisjes moeten eerst een jaar naar een aangewezen school, ter overbrugging, zodat ze goed de taal leren. Daarna kunnen ouders zelf kiezen voor een school.

Zo komt het dat een kleine krullenbol van zes jaar nu in groep drie zit en al in het Nederlands kan tellen. Gelukkig gaat haar papa al een tijdje naar Nederlandse les net als haar oom, dus ze kunnen het verstaan en ze zijn er trots op als zij een zinnetje - door hen voorgesegd - kan nazeggen.

De andere dochter, een brugpieper zouden wij zeggen, werd ook getest en zij kan binnenkort naar school. Ze had geluk want ze ontdekte dat er een meisje uit haar geboortedorp op dezelfde school zit, zo kan ze gezellig met een leeftijdsgenootje babbelen.

Na diverse bezoeken over en weer, vroeg ik: "Wat is jullie droom?" Het oudste meisje wil graag een muziekinstrument bespelen, en haar mama zou graag zingen in een koor. Dus we hebben even geproefd van de muziek op een oefenavond van St. Radboud de Harmo-

nievereniging, die tegenover de Jacobuskerk het verenigingsgebouw heeft.

Papa's droom is werk en zijn gezin zelf onderhouden! Zo gauw alles is geregeld, als alles loopt en er rust en regelmaat is, hopen ze dat dit gaat lukken. Beetje bij beetje (dat blijft hun motto). 🍷

Ik ben **Antoine**, ik ben 14 jaar en ik zit op Thorbecke. Mijn hobby's zijn voetballen en film kijken. Ik vind misdien leuk omdat het me dichterbij de mensen in de kerk brengt.

Ik ben **Eefke Tanesha**. Ik ben 12 jaar oud (of jong) en ben al zo'n drie jaar misdienaar. Buiten de kerk om dans ik graag en ben ik ook vaak bij de paarden te vinden. Verder zit ik in de eerste klas van de Come-niusklas (lvwo+), op het Revisiuslyceum.

Ik ben **Piet** en ik ben 13 jaar oud en zit op het Revisiuslyceum. Ik dien nu een half jaar en vind het gaaf. Mijn hobby's zijn: geen idee eigenlijk maar ik hou van attractieparken

Ik ben **Yelle** en ik ben 16. Mijn hobby's: Aikido, hobo spelen in orkest KNA, gamen (Explorer), scouting. Ik zit in klas 5 op het Stedelijk gymnasium.

Ik ben **Emily**, ik doe Life Science & Technology in Leiden en Delft. Verder zit ik achter de kassa bij de Jumbo. Ik ben al een ruime tijd acoliet in onze kerk. Ik vind het vooral leuk om te

helpen met het goed gaan van de Mis en na de Mis met mensen wat na te babbelen. Een van de mooiste momenten tijdens de Mis vind ik het vast houden van de kelk tijdens de communie

Maassluis heeft elf misdienaars

Mis dienen brengt me dichterbij de mensen in de kerk

Ze hebben allerlei leeftijden, ze zitten ook op allerlei scholen en studierichtingen. De deelgemeenschap van Maassluis is trots op dit groeiende team van misdienaars en acolieten. Graag willen wij deze enthousiaste jongeren aan u voorstellen

door **Angela Maduro-Zwaard**

Mijn naam is **Meike Tanesha** en ik ben sinds mijn elfde actief als misdienaar.

Ik studeer aan de Academische Pabo in Rotterdam. Verder zing, dans en acteer ik graag, dit doe ik onder andere bij Musicalkoor Applaus. Daarnaast geef ik leiding aan de welpen van scouting Paulusgroep Maassluis.

Ik ben **Stefan Luong** en ben misdienaar sinds 2007. Ik studeer theologie aan de Fontys Hogeschool en ben priesterstudent van het bisdom Rotterdam. Misdien is voor mij in de eerste plaats de Heer dienen, daarnaast de voorganger. Maar het mooiste aan dit werk is dat ik de gemeenschap mag dienen.

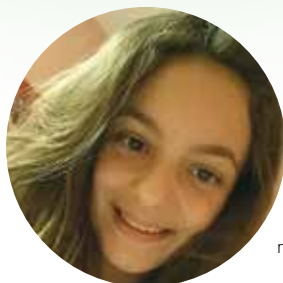
Ik ben **Bart**. Ik ben 11 jaar en mag sinds dit jaar mis dienen, dat vind ik heel leuk. Ik houd van voetballen en ik ben keeper.

Ik ben **Jerko Jovic**. Ik ben 28 jaar en ben inmiddels acht jaar lang katholiek.

Ik zet mij in als misdienaar, omdat ik dankbaar ben voor alles wat God mij heeft gegeven.

Ik probeer op eigen voet veel te leren van het Christendom en probeer dit met de mensen om mij heen te delen.

Ik ben **Merna** en ik ben 12 jaar. Hier in de kerk vind ik het heel leuk om te dienen en mee te zingen in het koor! Ik zit ook op hockey bij Evergreen. Mijn school is IWS Hoogeland in Naaldwijk. Kortom, ik heb het fijn met wat ik hier bij de kerk doe en met mijn vrije tijd en school!

Mijn naam is **Britt Voskamp** en ik ben al ongeveer drie jaar misdienaar. Ik vind dat zelf heel leuk om te doen. Verder ben ik helemaal weg van toneel, nou ja eigenlijk alles wat creatief is.

Word Coach Wegwijs in Vlaardingen of Schiedam!

VluchtelingenWerk Nederland komt op voor de rechten van vluchtelingen en helpt hen bij het opbouwen van een nieuw bestaan in Nederland. Wij zetten ons als onafhankelijke organisatie in voor een rechtvaardige behandeling van deze mensen, die zich in een kwetsbare positie bevinden.

Voor vluchtelingen is het niet altijd makkelijk om in ons land in korte tijd hun draai te vinden. VluchtelingenWerk helpt daarbij, waarbij de coach met een speciaal voor dit Wegwijs project ontwikkelde methodiek werkt en wekelijks met de deelnemer afspreekt. Zo kan de vluchteling op maat worden begeleid.

Wat doet een coach Wegwijs?

Zes maanden coacht hij of zij een vluchteling bij de opbouw van een sociaal netwerk. Samen gaan jullie ook op zoek naar een zinvolle vrijetijdsbesteding en je biedt ondersteuning bij het gebruik van de Nederlandse taal. Van een coach wordt verwacht: respect voor anderen en openstaan voor andere culturen. De coach moet geduld hebben en goede sociale en communicatieve vaardigheden. Liefst mensen uit Maassluis, Vlaardingen, Schiedam.

Wat levert het je op? Je wordt getraind over de methodiek en de coaching. Verder is er individuele en groepsbegeleiding. Het contact met vluchtelingen verbreedt je eigen wereld. Je ontvangt een vrijwilligersvergoeding en bovenal heel veel voldoening!

Belangstelling? Stuur een korte motivatie en een cv naar Kawai Tsang: ktsang@vluchtelingenwerk.nl (Vlaardingen) of Margarita Mena: mmena@vluchtelingenwerk.nl (Schiedam).

Adventsactie 2016: solidariteit doorgeven!

Opvoeden is loslaten. De projecten van Adventsactie willen niet 'bemoeieren', maar de zelfredzaamheid van mensen vergroten. Adventsactie ziet mensen bij haar projecten niet als 'object van liefdadigheid', maar als partners bij de opbouw van een rechtvaardige wereld. Dat doet recht aan hun waardigheid en creativiteit. Iedere ouder hoopt het beste voor zijn kind. Iedere nieuwgeborene is een nieuwe kans op een mens die opkomt voor een betere wereld. Ieder kind bergt in zich de hoop en het verlangen naar een betere toekomst. Het hoogtepunt van die hoop is de geboorte van het kind in een stal in Bethlehem. Laten we in die hoopvolle verwachting van Kerstmis ons hart laten raken en onze solidariteit tonen. Zo bouwen we mee aan een wereld waar gerechtigheid heerst, een wereld zoals het kind in de kribbe die gewild heeft.

Dit jaar vraagt de Nederlandse katholieke gemeenschap tijdens de Advent aandacht voor vijf projecten in het buitenland, die alle moeders en kinderen centraal stellen. U kunt bijdragen via de collecte in de kerk of via de brief met acceptgiro die veel mensen thuis ontvangen. Meer informatie vindt u op www.adventsactie.nl

Help suikerrietkappers aan een toekomst!

In de adventsperiode vraagt Solidaridad steun voor suikerrietkappers in El Salvador. Als suikerriet op een duurzame manier wordt geproduceerd, kan de opbrengst de levens van duizenden mensen in El Salvador verbeteren. Suikerrietkappers hebben recht op veilige arbeidsomstandigheden. Met eenvoudige maatregelen als voldoende schoon drinkwater, pauzes, schaduw en efficiëntere kaptechnieken kunnen we de suikerrietkappers weer een toekomst bieden. Suiker zou voor niemand een bittere bij smaak moeten hebben! Helpt u mee? Tijdens vieringen in de Advent wordt in de Pax Christi- en Lucaskerk wekelijks stilgestaan bij dit thema. Telkens met een getuigenis uit Latijns Amerika, een beeldverhaal en een lied. Parochianen kunnen een adventsvasenzakje inleveren en producten uit de wereldwinkel kopen. Het accent ligt op producten met *fairtrade* suiker. Kijk verder bij www.solidaridad.nl

Aanmelden eerste communie in 2017

In 2017 zal er op drie plaatsen een Eerste Communieviering plaatsvinden in parochie de Goede Herder. U kunt uw kind aanmelden voor één van deze vieringen. U krijgt dan een aanmeldingsformulier en verdere informatie over de voorbereidingsbijeenkomsten voor de kinderen en de ouders. Die informatie wordt u per e-mail toegestuurd.

Deelgemeenschap	Datum Eerste Communie	Kerk waar de viering wordt gehouden	Aanmelden bij
Andreas, Petrus en Paulus	14 mei 2017	Petrus en Pauluskerk	Daniëlle v.d. Mieden: communieapp@outlook.com
H.H. Jacobus en Martinus Willibrord (Pax Christikerk en H. Lucaskerk)	11 juni 2017	H. Lucaskerk	Jacobus-Martinus bij Louise Rietman ro9jp3@kpnmail.nl Pax Christi en H. Lucas bij Petra Verheezen: p.verheezen@chello.nl
St. Liduina en O.L.V. Rozenkrans Heilig Hart St. Jan de Doper-Visitatie	28 mei 2017	St. Liduina en O.L.V. Rozenkrans	St. Liduina en O.L.V. Rozenkrans bij Patrick Rutten: Patrick_Rutten@hotmail.com Heilig Hart en St. Jan de Doper-Visitatie via: eerstecomunieheilighart@gmail.com

Kerstconcert in de basiliek

De meest drukke tijd van het jaar (Kerstmis) is in aantocht voor ons herenkoor In Honorem Dei. De muziek die we deze dagen gaan zingen heeft een zeer grote verscheidenheid aan fraaie meerstemmigheid, zoals de mis van Charles Gounod of van W.A.Mozart (D-major) en natuurlijk het Gregoriaans volgens de liturgie. Daarnaast zingen we de overbekende kerstliederen.

We doen ook mee in een concert. Op donderdag 22 december organiseert het Schiedams Mannenkoor Orpheus een kerstconcert in de basiliek. Naast Orpheus zingt: Kamerkoor Delft Blue, ons herenkoor en ons dameskoor Jubilatatio.

We zingen onder andere The Little

drummer Boy met een slagwerker, Transeamus van H. Cuypers, A boy was born van B. Britten. Er is ook samenzang. Aanvang 20.00 uur.

Tijdens de kerstdagen zingen we drie keer in de vieringen.

Zaterdagavond 24 december om 20.30 uur zingen wij, in samenwerking met het dameskoor Jubilatatio, de Messe Breve no 7 in C van Charles Gounod.

Zaterdagavond (kerstnacht) om 23.30 uur beginnen wij met het zingen van diverse meerstemmige kerstliederen en met samenzang. Om 24.00 uur zingen wij de nachtmis, wederom met Jubilatatio, vermoedelijk de meerstemmige mis van Charles Gounod.

Daarnaast zijn er kerstliederen met veel samenzang
Zondagmorgen 25 december om 9.30 uur zingen wij ook weer. Dit alles onder leiding van dirigent Bas van Houte.

Wilt u meezingen?

Wij repeteren op dinsdagavond 20.30 uur in de Wilgenburg, Land van Ris 6, Schiedam.

Na afloop van de repetitie is er altijd een drankje met soms een hapje!

Notenkennis is een pré, echter niet direct noodzakelijk! U kunt ons ook vinden op: <http://www.in-honorem-dei.org>

Interesse? Gaarne contact opnemen met F. de Jong, 06-22666819

De os en de ezel in Maassluis

FOTO'S COPYRIGHT MUSEUM MAASSLUIS

Jan van Hulst verzamelt al meer dan twintig jaar kerstgroepen. In zijn collectie heeft hij kerststallen en -groepen uit alle werelddelen. Jan van Hulst is geïnteresseerd in de verhalen achter zijn kerstgroepen. “De symboliek en de authenticiteit van de volkskunst spreken mij aan bij het verzamelen.”

Jan van Hulst, die ook secretaris is van de landelijke vereniging ‘Vrienden van de Kerstgroep’, is een graag geziene samensteller van kersttentoonstellingen overal in het land. Ditmaal maakt hij voor de tentoonstelling ‘De os en de ezel in Maassluis’ in Museum Maassluis een bijzondere

De os en de ezel zijn vervangen door de karbouw en de olifant

selectie uit zijn verzameling. Meer dan honderd kerststallen en -groepen, groot en heel klein, zijn in het De Vrieskabinet, de Podiumzaal en de hal van Museum Maassluis te bewonderen. Op vrijdag 16 december is er een sfeervolle en feestelijke avondopenstelling.

De kerstgroep is na 1550 aan een opmars begonnen in de wereld. De Jezuïeten en Franciscanen ondervonden bij het verspreiden van het christendom buiten Europa problemen met de taal en namen kleine kerststallen mee om de communicatie met de andere volken te bevorderen. Overal ter wereld zijn zo eigen interpretaties van de kerstgroep ontstaan.

Jan van Hulst: “Het is interessant hoe verschillende culturen en landen de geboorte van Jezus vanuit hun eigen belevingswereld laten zien. De os en de ezel zijn bijvoorbeeld vervangen

door de karbouw en de olifant. In Peru vervangen lama’s de kamelen. Bij indianen is de stal een wigwam en in Alaska een iglo. Vanzelfsprekend is het geboren kind voor Afrikanen een Afrikaans kind en bij de Chinezen een Chineesje. Vooral bijfiguren zoals de herders, de koningen en de omstanders zijn geënt op de eigen volkscultuur.”

Waar en wanneer?

De traditionele kerststallen en -groepen zijn te bekijken van 14 december 2016 tot en met 8 januari 2017. Museum Maassluis is open van dinsdag tot zondag van 14.00 tot 17.00 uur. Avondopenstelling met koorzang van het Andreas, Petrus en Pauluskoor: 16 december, van 19.00 tot 22.00 uur. Adres museum Maassluis: Zuiddijk 16. 📍

Pieter van Houten, conservator

Kerstbuffet op tweede kerstdag

Het is inmiddels traditie in Vlaardingen. Voor de zevende keer op rij organiseert deelgemeenschap Willibrord, in samenwerking met twee andere kerken een gezellige kerstbijeenkomst.

Voor alle mensen - jong of oud,

samen of alleen - die graag met kerst anderen willen ontmoeten wordt er een heerlijk warm en koud buffet klaargemaakt. Deelnemers van voorgaande jaren waren zeer enthousiast over deze ‘verwenmiddag’. Plaats: de

Windwijzer, Schiedamseweg 95, Vlaardingen. Tijd: vanaf 12.30 uur is de zaal open, einde ongeveer 16.00 uur. Aanmelden: tot 23 december bij Berthe de Leede, tel. 010-2470804 of Ingrid Kind, tel. 010-4741404.

U kunt ook e-mailen naar: ingrid-kind@hotmail.com

Voormalig jongerenkoor even terug in Maassluis

“Super, zoals jullie gezongen hebben”

In 1992 werd jongerenkoor Akkoord opgeheven, maar eens per jaar keren de leden terug naar Maassluis en pakken de muzikale draad weer op.

door Janny Bergmans

Op zondag 30 oktober was er een bijzondere groep bijeen in de Petrus en Pauluskerk, bestaande uit zo'n 35 mannen en vrouwen. Jaren geleden vormden zij met elkaar een koor: jongerenkoor Akkoord. Dit koor werd in 1992 opgeheven en kwam in oktober 2014 voor het eerst weer bij elkaar tijdens een 'reünieviering'.

Het koor besloot toen om één keer per jaar een viering te verzorgen in de kerk. En zo pakte dit voorjaar de organisatie (vier personen) de draad weer op. Ze gingen mailen, appen, verga-

den, inventariseren of er belangstelling was... en de start was gemaakt. In augustus was er een liturgie-overleg; teksten en liederen werden uitgezocht en de lay-out van het boekje verzorgd. 'Onder ogen komen', dat werd het thema van de viering - in het jaar van Barmhartigheid heel toepasselijk.

Vele kilometers

De dienstdoende pastor werd in kennis gesteld en zijn goedkeuring werd gevraagd. Oud-koorleden kregen de muziek toegestuurd en de data van de repetitieavonden. De Facebookpagina werd weer actueel. En toen was het afwachten of er voldoende belangstelling was. De organisatie hoopte op twintig personen.

Op twee dinsdagavonden probeerden de meeste leden aanwezig te zijn bij de repetitieavond, maar door de vele kilometers die sommigen moesten af-

leggen kwam er ook een aantal pas op 30 oktober aanschuiven. Wel 35 personen verzamelden zich in de 'koorbanken'. Nog even oefenen voorafgaand aan de viering. Pastor Kees Koeleman ging voor en wat een feest was het om in deze viering aanwezig te zijn. De sfeer onderling was ontspannen, vol

verwachting en spontaan. Liederens uit de 'oude doos' zoals het repertoire van Akkoord wel genoemd kan worden, bleken nog steeds actueel. Hier van een voorbeeld:

*Geef mij nog vijf minuten voor de brief die ik niet schreef
en waardoor in een mensenhart een koude leegte bleef.
Geef mij nog vijf minuten, Heer voor het woord dat ik niet sprak
Waardoor ik in een mensenhart misschien iets kostbaars brak.*

*Geef mij nog vijf minuten voor een lach, spontaan en blij
waardoor ik warmte breng en sfeer in huizen rondom mij...*

Na afloop van de viering kwamen er heel wat reacties binnen zoals: "Als je zo'n viering elke week doet, zit binnen twee maanden de kerk weer vol." "Wat was dit een fijne viering." "Super zoals jullie gezongen hebben, met zo weinig repetities". "Geweldig!!!" "Volgend jaar weer!"

Ja, volgend jaar bij leven en welzijn weer. De saamhorigheid, vreugde, het elkaar weer 'onder ogen komen', is al het werk dubbel en dwars waard. Bedankt dat we op deze wijze met elkaar, uit alle uithoeken van Nederland, een viering mochten verzorgen die blijdschap en saamhorigheid bracht! 🙌

Lezing: Een gevaarlijke kwaal

Als je hart alleen maar vol is van jezelf, van je eigen aanbeden 'ik', dan zul je veel nutteloze en domme miserie kennen. Je zult veel afzien, dat verzeker ik je, als je niet in staat bent je hartstochten te beheersen en je verlangens te milderen... Egoïsme is een gevaarlijke kwaal, die als een dodelijk virus

al je geestelijke krachten ondermijnt. Je wordt onrustig, zenuwachtig. Je wordt jaloers en dat is de stomste pijn die bestaat. Je wordt boos. Je wilt ten koste van alles een paradijs voor jezelf en elke avond zit je ontgoocheld op een stuk puin. Er is geen paradijs voor jou alleen. Luister! Ook jij zult pas gelukkig zijn, als je jezelf vergeet en wat meer leeft en wat beter zorgt voor anderen.

Roel Mooren al twaalf jaar verbonden met Liriko

Afwisseling en uitdaging

door Lidwien Meijer

Roel Mooren (27) is zijn leven lang al betrokken bij de Pax Christikerk in Vlaardingen. “Ik ben er gedoopt, Eerste Communie, Vormselvoorbereiding. En op mijn vijftiende werd ik drummer bij Liriko. Ik ben nu al twaalf jaar lid en begeleid het koor vanaf mijn negentiende als dirigent en toetsenist. Tijdens mijn studie woonde ik een tijdje in Rotterdam en toen ik terugverhuisde naar Vlaardingen kreeg ik een brief: ‘Welkom in onze parochie...’ terwijl ik er nooit was weg geweest. Ik ben gebleven, maar dat komt ook door Liriko, de muzikale band geeft de doorslag. Eens in de maand zingen we in de dienst, en op hoogtijdagen. Het repertoire is afwisselend, daar houd ik van. We zingen *up-tempo*, en ballads, klassiek en pop. Met kerst zingen we bijvoorbeeld *Transeamus*, een heel klassiek nummer, maar ook *Our God is an awesome God*, dat lied komt meer uit de opwekkingsbeweging.

Binnen het koor is er een tekstgroep. Die kiezen nummers uit het repertoire die passen bij het thema van de dienst. Ze letten op afwisseling en samenhang.

Arrangementen maak ik ook, eenstemmige liederen naar vierstemmig schrijven, dat is uitdagend om te doen. Mijn broertje Sybren

Ik ben er hier gedoopt, Eerste Communie, Vormselvoorbereiding

is de jongste bij Liriko, hij is drummer, en mijn ouders zingen ook in het koor.”

Liriko is een van de koren van de Pax Christikerk, in 1983 opgericht door Henk Govaart, die in 1988 plotseling overleed. En vijf jaar geleden stierf Mieke Govaart, zijn zus, een grote motor van het koor, “mijn muzikale maatje,” noemt Roel haar.

Van welke muziek houdt hij zelf?

“Dat hangt van mijn dag af. Ik houd in de eerste plaats van afwisseling. Dus het varieert van Marco Borsato tot Jamie Column en Ilse Delange. Klassiek vind ik ook mooi.”

Roel werkt als docent muziek op het Alfrinkcollege in Zoetermeer. “Ik geef muziek in de brugklassen en in de bovenbouw cultuur- en kunstzinnige vorming. Alles vind ik leuk daar, het contact met de collega’s, de diversiteit.”

Wat past er nu bij Liriko? “De Franciscusmis past goed en de liederen uit Jezus Christ Superstar. We zijn nu *Panis Angelicus* van Cesar Franck aan het instuderen.” Ik zie het lied in de koormap zitten, naast *Morning has broken* van Cat Stevens.

Een koor dat van afwisseling houdt, Liriko, en daar houdt Roel Mooren ook van! 🎵

Een leerzame en inspirerende dag

Liriko had behoefte kwalitatief beter te zingen. Roel Mooren vond zijn zangleraar van het conservatorium, de heer Hajo Pasveer, bereid om een workshop te organiseren.

Op een zaterdagochtend verzamelden we ons in de bijzaal van de kerk. Hajo stelde zichzelf voor: hij geeft les aan de conservatoria van Rotterdam en Utrecht. Hij coacht ook een aantal bekende BN-ers (zangers en zangeressen) en bandjes.

Hij begon met een lesje anatomie: zingen en spreken gaan normaal gesproken vanzelf. Men is zich er niet van bewust welke spieren, adem, tong, huig men gebruikt. Met een paar oefeningen maakte hij ons hiervan bewust. Waar worden bepaalde klanken: medeklinkers en klinkers gevormd? Let je op je articulatie, zonder overdreven de mond te bewegen? Zorg ook voor een goede houding en het breed maken van de borstkas. Probeer je adem eens tien seconden vast te houden zonder te knijpen. Bij het zingen hebt je minder lucht nodig dan je denkt en het is vaak niet nodig om tussentijds adem te halen. Een goede beheersing van het middenrif is daar belangrijk bij.

Je spieren kun je trainen. Hajo zal ons oefeningen toesturen om thuis te doen.

Vervolgens kwamen de stemmen van het koor aan de orde. De sopranen zingen meestal de melodielijn, de taak van de alten is om warmte aan het geheel toe te voegen. De tenoren de hoogte en tot slot de bassen het fundament (basement).

De sopranen vinden het moeilijk de heel hoge noten te halen. Met de oefening die Hajo gaf, werd het mogelijk om zeer hoge noten te zingen! Ook de andere partijen kregen een handreiking: de alten om meer warmte uit te stralen, de bassen om zowel zeer laag, medium en voor hen hoog te zingen. Ook de tenoren kregen een oefening.

In de laatste sessie zongen we liederen uit ons repertoire. Hajo liet ons van een gedeelte van het lied de tekst eerst de tekst lezen, daarna ritmisch, zoals het gezongen wordt. En tenslotte als een acteur, om te bereiken dat je het gevoel van de tekst overbrengt aan de toehoorders.

De kooropstelling wijzigde hij: de heren kwamen in het midden, geflankeerd door sopranen en alten. Door een halve cirkel had je toch contact met elkaar. Ook gingen we verspreid in de kerk zingen (niet bij je eigen partij) en daarna al lopende je tekst zingen.

Toen we ten slotte het lied weer zongen was er duidelijk een verbetering merkbaar. Ons koor heeft veel potentie, maar alleen door oefening kunnen we dit vasthouden. Zo worden vaak gezongen liederen weer mooi en verstaanbaar voor de mensen in de kerk.

We hebben het als een inspirerende dag ervaren en zijn vol goede moed om meer kwaliteit in het koor te krijgen. En nu maar afwachten of ook de kerkgangers dit zullen merken.

Ria Ouwerkerk

Samen schuilen in de kerk

door **Guus Froberg**

Wat hadden we, de voorbereidingsgroep, het koor, de band en velen, vele anderen ons er op verheugd.

De eerste oecumenische kerkdienst op het zomerterras in het Vlaardingse Oranjepark, oftewel 't Hof. We noemden het: 'kerkterras'. Alles was gereed, iedereen was er klaar voor.

Slechts één factor was nog niet geregeld: het weer. Vrijdagavond zouden de weermannen van het kerkterras de diverse weersverwachtingen peilen en dan beslissen. Vol verwachting waren wij. Maar helaas om 20.32 uur kwam het bericht dat we vanwege de slechte weersverwachtingen van het park naar de Bethelkerk zouden verhuizen. De Bethelkerk zou onze schuilkerk worden.

Schuilen in de Bethelkerk.

Regenen deed het op die zondagmorgen, 21 augustus. Maar wat waren we met 450 mensen de regen snel vergeten toen de dienst begon. De kerk was meer dan vol. En met elkaar werd het een heerlijke viering, met voorgangers uit allerlei geledingen: Taco van der Meer namens deelgemeenschap St. Willibrord, Jan Willem de Reus van de Volle Evangelie gemeente, Guus Fröberg en Erwin de Fouw namens de Protestantse gemeente. Er stond een zestigkoppig sterk gelegenheidskoor te zingen, onder leiding van Jaap van Toor en met band 'Je zal het maar in huis hebben' onder leiding van Ruud Halkes.

Het thema van de dienst was 'Thank God' en dat klonk in alles door. Er waren op deze zondagmorgen heel veel

redenen om God te danken, maar bovenal dat we zo veelkleurig en in verbondenheid dit alles met elkaar mochten delen.

Er werd ook nog gecollecteerd. Een mooie opbrengt van € 1.370,- voor de stichting Open Doors, na aftrek van de kosten.

"Tot het kerkterras in het park, augustus 2017", zeiden we in vreugde tegen elkaar. 🙌

Kooruitje Andreas, Petrus en Pauluskoor

Onder de indruk van Tweede Maasvlakte

door Marianne Soors

Op 3 september '16 is het weer zover: tijd voor het tweejaarlijkse kooruitje van het dames- en herenkoor uit Maassluis. Waar we naar toe gaan blijft nog even een verrassing, maar iedereen moet wel een geldig identiteitsbewijs meenemen. Om half negen gaan organisatoren en bestuur aan de slag met het inrichten van de narthex van de kerk, voor de avondmaaltijd en het klaar maken van de lunchpakketten. Een aantal koorleden heeft haar/zijn auto beschikbaar gesteld. Rond 10 uur worden de koorleden thuis opgehaald en vertrekken we naar Jachthaven Brasserie Lime in Westvoorne voor koffie/thee en appelgebak. Genietend van een stralend zonnetje worden de laatste nieuwtjes uitgewisseld.

Maasvlakte 2

We vervolgen onze tocht naar FutureLand, het informatiecentrum van de Tweede Maasvlakte. Een snelle blik op de interactieve maquette, de uitgebreide tentoonstellingsruimten en dan naar de filmzaal voor een presentatie door onze (voor die middag) vaste gids. Hij vertelt, dat de regering uitgebreid onderzoek liet

doen voordat gekozen werd voor de aanleg van de Tweede Maasvlakte. De uitbreidingsmogelijkheden voor de haven en de verbindingen met het achterland van Rotterdam gaven bij deze keuze de doorslag. Het Havenbedrijf Rotterdam is verantwoordelijk voor de aanleg van het nieuwe havengebied; de provincie Zuid-Holland voor de ontwikkeling van 750 hectare natuur- en recreatiegebied en de gemeente Rotterdam voor het beter benutten van het bestaande havengebied en het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving. De aannemerscombinatie Puma, bestaande uit de bedrijven Koninklijke Boskalis Westminster en Van Oord, begon op 1 september 2008 met de eerste werkzaamheden voor de aanleg van Maasvlakte 2.

Rustgebieden

Bij de aanleg van dit nieuwe industriegebied in het beschermd natuurgebied de Voordelta is geprobeerd de natuur zoveel mogelijk te ontzien. Het veranderen van tweeduizend hectare zeebodem heeft natuurlijk gevolgen gehad voor de planten en dieren die er leefden. Waar natuur verloren

gaat, moet compensatie plaatsvinden. Daarom zijn vijf rustgebieden rond een aantal platen in de Voordelta benoemd. In die rustgebieden mogen vogels en zeehonden niet gestoord worden. Nu de Tweede Maasvlakte klaar is, kunnen in dit deel van de haven de grootste zeeschepen met een diepgang tot 24 meter afmeren. Op het allergrootste schip kunnen twintigduizend containers geplaatst worden.

Futuristisch

Na de presentatie schepen we in op de FutureLand Ferry en varen we een uur lang door de nieuw aangelegde havens. We zien onder andere het laden en lossen van een schip voor achttienduizend containers, enorm indrukwekkend. Wat zijn de kademuren groot en hoe hoog zijn de kolossale containerkranen! Terug aan land staat de FutureLand Express-bus al klaar voor een bijzondere rondrit over Maasvlakte 2. We rijden ook binnen douanegebied (daarom het identiteitsbewijs) langs enorme containerterminals met de hoogste en modernste kadekranen en elektrische Automatisch Geleide Voertuigen (AGV's). Die kranen en voertuigen worden vanachter computerschermen bediend. We zijn onder de indruk van dit futuristische geheel. Dan de auto weer in en terug naar ons kerkgebouw. In de narthex genieten we van een drankje en een heerlijke Chinese maaltijd. Rond 20.00 uur brengen de chauffeurs hun passagiers weer naar huis. Rest het opruimen, maar vele handen maakt licht werk.

Een speciaal woord van dank aan Clemens Lammers, die een groot deel van de voorbereiding en uitvoering van deze dag op zich nam. 🍴

Vieringen, winter 2016/2017, de voorgangers, muzikale ondersteuning en bijzonder karakter

	HH Andreas, Petrus en Paulus 9.30 uur (zo.)	Pax Christikerk 11.00 uur (zo.)	H. Lucaskerk 9.30 uur (zo.)
Za. 03 dec.	--	--	--
Zo 04 dec. 2e zondag v.d. Advent	Woord- en communieviering Parochiaan Cantor en samenzang	Eucharistie E. Clarenbeek Koor: Liriko. Kinderwoorddienst / 10 +	Woord- en communieviering C. Koeleman. Samenzang
Za 10 dec.	--	--	--
Zo 11 dec. 3e zondag v.d. Advent	Eucharistie H. Egging. Koor: Kinderkoor Kindernevendienst	Eucharistie H. Egging Samenzang. Kinderwoorddienst / 10 +	Woord- en communieviering Parochiaan Koor: Willibrordkoor
Za 17 dec.	--	--	--
Zo 18 dec. 4e zondag v.d. Advent	Woord- en communieviering C. Koeleman. Cantor en samenzang	Woord- en communieviering Parochiaan Samenzang. Kinderwoorddienst / 10 +	Eucharistie Ch. Duynstee Samenzang
Ma. 19 dec. Boeteviering			
Za 24 dec. Kerstavond	18.30 uur parochiaan. Koor: Kinderkoor 22.00 uur eucharistie Ch. Duynstee Koor: Jongerenkoor	19.00 uur eucharistie Ch. Duynstee Gezinsviering. Koor: Okido 22.00 uur Woord- en communieviering K. Koeleman. Koor: Liriko	19.30 uur Woord- en communieviering K. Koeleman. Koor: Willibrordkoor 22.00 uur Eucharistie E. Clarenbeek Koor: The Balance
Zo 25 dec. 1e Kerstdag	Eucharistie A. Kunnekkadan SVD Koor: Andreas, Petrus en Pauluskoor	Eucharistie Ch. Duynstee. Koor: Impuls	Eucharistie Ch. Duynstee Koor: Willibrordkoor
Ma. 26 dec. 2e Kerstdag	Geen viering	Geen viering	Geen viering
Za 31 dec oudejaarsavond	Geen viering	Geen viering	Geen viering
Zo 01 jan 2017	Woord- en communieviering C. Koeleman. Cantor en samenzang Nieuwjaar wensen	Eucharistie E. Clarenbeek Samenzang	Eucharistie H. Egging Samenzang
Za 07 jan.	--	--	--
Zo 08 jan	Eucharistie A. Kunnekkadan SVD Cantor en samenzang	Eucharistie A. Kunnekkadan SVD Koor: alle koren o.l.v. Liriko Kinderwoorddienst / 10 + Nieuwjaarsreceptie	Woord- en communieviering K. Koeleman. Koor: Willibrordkoor
Za 14 jan.	--	--	---

Kijk voor de laatste wijzigingen op de websites

St. Jan de Doper - Visitatie 17.00 uur (za.), 11.00 uur (zo.)	H. Hart van Jezus 9.30 uur (zo.)	St. Liduina en O.L. Vrouw Rozenkrans 18.00 uur (za.), 9.30 uur (zo.)	H.H Jacobus en Martinus 11.00 uur (zo.)
Eucharistie L. de Jong Samenzang en orgelspel	--	Eucharistie H. Egging	--
Eucharistie L. de Jong Samenzang en orgelspel	Eucharistie Ch. Duynstee Samenzang en orgelspel	Eucharistie H. Egging Koor: In Honorem Dei	Woord- en communieviering K. Koeleman. Samenzang
Eucharistie L. de Jong Samenzang en orgelspel	--	Eucharistie A. Kunnekkadan	--
Eucharistie L. de Jong Zanggroep St. Jan	Eucharistie A. Kunnekkadan Koor: H. Hartkoor	Eucharistie A. Kunnekkadan. Koor: In Honorem Dei. Kindernevendienst	Woord-en communieviering Parochiaan Samenzang. 13.00 uur dopen
Woord-en communieviering C. Koeleman. Samenzang en orgelspel	--	Eucharistie H. Egging	--
Woord-en communieviering C. Koeleman. Samenzang en orgelspel	Woord-en communieviering Parochiaan Koor of samenzang en orgelspel	Eucharistie H. Egging Koor: In Honorem Dei	Eucharistie Ch. Duynstee Samenzang
		19.00 uur Ch. Duynstee Biechtgelegenheid na de viering Orgel en Samenzang	
21.00 uur eucharistie L. de Jong Zanggroep St. Jan	18.30 uur eucharistie H. Egging Koor: Kinderkoor. 22.30 uur eucharistie A. van Well. Koor: H. Hartkoor	18.30 uur kerstmusical voor en door kinderen. 20.30 uur eucharistie H. Egging. Koor: In Honorem Dei en Jubilatio. 24.00 uur eucharistie A. Kunnekkadan SVD. Koor: In Honorem Dei en Jubilatio	18.30 uur parochiaan gezinsviering Koor: Vlinderkoor. 21.30 uur eucharis- tieviering A. Kunnekkadan SVD. Koor: Corazon
Eucharistie L. de Jong Samenzang en orgelspel	Eucharistie H. Egging Koor: H. Hartkoor	Eucharistie P. Vismans. Koor: In Honorem Dei. Kindernevendienst	Eucharistie H. Egging Samenzang
Geen viering	Geen viering	Eucharistie Ch. Duynstee Koor: Jubilatio	Geen viering
Eucharistie H. Egging Samenzang en orgelspel	Geen viering	Eucharistie Ch. Duynstee Koor en orgel	19.30 uur Parochiaan Oecumenische viering in de Dorpskerk
Eucharistie H. Egging Samenzang en orgelspel	Woord-en communieviering Parochiaan Samenzang en orgelspel	Eucharistie Ch. Duynstee Koor: In Honorem Dei en Jubilatio	Eucharistie Ch. Duynstee
Eucharistie L. de Jong Samenzang en orgelspel	--	Eucharistie H. Egging	--
Eucharistie L. de Jong Zanggroep St. Jan	Eucharistie Ch. Duynstee Koor: H. Hartkoor	Eucharistie H. Egging Koor: In Honorem Dei	Woord-en communieviering Parochiaan
Woord-en communieviering Parochiaan Samenzang en orgelspel	--	Eucharistie H. Egging	--

Vieringen, winter 2016/2017, de voorgangers, muzikale ondersteuning en bijzonder karakter

	HH Andreas, Petrus en Paulus 9.30 uur (zo.)	Pax Christikerk 11.00 uur (zo.)	H. Lucaskerk 9.30 uur (zo.)
Zo 15 jan.	Eucharistie H. Egging Oecumenische viering in de Immanuelkerk. Kindernevendienst Aanvang 10.00 uur	Eucharistie Ch. Duynstee Samenzang	Eucharistie Ch. Duynstee Samenzang
Za 21 jan.	--	--	--
Zo 22 jan.	Woord-en communieviering Parochiaan Koor: Andreas, Petrus en Pauluskoor	Woord-en Communieviering Parochiaan Koor: Okido. Gezinsviering	Eucharistie Ch. Duynstee Oecumenische viering Koor: Willibrordkoor
Za 28 jan.	--	--	--
Zo 29 jan.	Eucharistie A. Kunnekkadan SVD Koor: Kinderkoor. Kindernevendienst Voorstellen eerste Communicantjes	Woord-en communieviering K. Koeleman. Samenzang Kinderwoorddienst / 10 +	Woord-en communieviering Parochiaan Samenzang. 19.00 uur Taizéviering in de Bethelkerk
Do. 2 febr. Maria Lichtmis	Geen viering	Geen viering	Geen viering
Za 04 febr.	--	--	--
Zo 05 febr.	Eucharistie Ch. Duynstee Cantor en samenzang	Eucharistie Ch. Duynstee Koor: Liriko	Woord-en communieviering K. Koeleman. Samenzang Voorstellen eerste Communicantjes
Za 11 febr.	--	--	--
Zo 12 febr.	Eucharistie H. Egging. Koor: Jongeren- koor. Kindernevendienst	Eucharistie H. Egging Koor: Impuls	Eucharistie E. Clarenbeek Koor: Willibrordkoor
Za 18 febr.	--	--	--
Zo 19 febr.	Woord-en communieviering Parochiaan Koor: Andreas, Petrus en Pauluskoor	Woord-en communieviering L. Meijer Samenzang	Woord -en communieviering Parochiaan Koor: The Balance
Za 25 febr.	--	--	--
Zo 26 febr.	Eucharistie H. Egging Cantor en samenzang	Woord- en communieviering Parochiaan Samenzang	Eucharistie A. Kunnekkadan, SVD Koor: Willibrordkoor.

Kijk voor de laatste wijzigingen op de websites

St. Jan de Doper - Visitatie 17.00 uur (za.), 11.00 uur (zo.)	H. Hart van Jezus 9.30 uur (zo.)	St. Liduina en O.L. Vrouw Rozenkrans 18.00 uur (za.), 9.30 uur (zo.)	H.H Jacobus en Martinus 11.00 uur (zo.)
Woord- en communieviering Parochiaan Samenzang en orgelspel	Woord- en communieviering L. Meijer Samenzang en orgelspel	Eucharistie P. Vismans Koor: In Honorem Dei	10.00 uur oecumenische viering in De Ark C. Koeleman
Eucharistie L. de Jong Samenzang en orgelspel	--	Eucharistie Ch. Duynstee	--
Eucharistie L. de Jong Zanggroep St. Jan	Eucharistie A. Kunnekkadan SVD Koor: H. Hartkoor	Eucharistie H. Egging Koor: In Honorem Dei	Eucharistie H. Egging
Eucharistie A. Kunnekkadan SVD Samenzang en orgelspel	--	Eucharistie H. Egging	--
Eucharistie A. Kunnekkadan SVD Samenzang en orgelspel	Woord -en communieviering L. Meijer	Eucharistie H. Egging. Koor: Jubilatío	Eucharistie H. Egging
Geen viering	Geen viering	19.00 uur H. Egging Samenzang	Geen viering
Woord- en communieviering Parochiaan. Samenzang en orgelspel	--	Eucharistie Ch. Duynstee	--
Woord- en communieviering Parochiaan Samenzang en orgelspel	Eucharistie H. Egging Samenzang en orgelspel	Eucharistie P. Vismans Koor: In Honorem Dei. 13.00 dopen Ch. Duynstee	Woord- en communieviering K. Koeleman. Taizé viering
Eucharistie L. de Jong Samenzang en orgelspel	--	Eucharistie Ch. Duynstee	--
Eucharistie L. de Jong Zanggroep St. Jan	Eucharistie A. Kunnekkadan, SVD Koor: H. Hartkoor	Eucharistie Ch. Duynstee Koor: In Honorem Dei Voorstellen eerste Communicantjes	Eucharistie A. Kunnekkadan, SVD
Eucharistie L. de Jong Samenzang en orgelspel	--	Eucharistie H. Egging	--
Eucharistie L. de Jong Samenzang en orgelspel	Woord-en communieviering K. Koeleman. Samenzang en orgelspel	Eucharistie H. Egging Koor: In Honorem Dei	Eucharistie H. Egging
Woord- en communieviering L. Meijer Samenzang en orgelspel	--	Eucharistie Ch. Duynstee	-
Woord- en communieviering L. Meijer Zanggroep St. Jan	Woord -en communieviering Parochiaan Koor: H. Hartkoor. 14.00 uur dopen A. Kunnekkadan SVD	Eucharistie Ch. Duynstee Koor: Jubilatío	Eucharistie Ch. Duynstee

